

DESPRE RUGĂCIUNE ÎN VREMEA NOASTRĂ

Preot dr. Valentin Bugariu

Cunoașterea și convorbirea cu Dumnezeu reprezintă țelul experienței religioase a omului. Rugăciunea dincolo de a fi un mijloc este și o bornă importantă a sentimentului

de a fi creștin, modul în care credinciosul se raportează la Dumnezeu și semenii săi². Același autor, ortodox prin convertire, vorbește de criza religioasă care își are obârșia tocmai în pierderea

religios. Puțini cercetători s-au aplecat asupra acestei problematice. Un dascăl băănățean de la Cluj-Napoca dă o prețioasă definiție asupra conceptului: „Istoria sentimentului religios presupune investigarea atitudinii religioase a vieții interioare, a cunoașterii și conștientizării religioase”¹.

Rugăciunea înnobilează și fortifică „lucrarea lăuntrică” a vieții religioase personale și comunitare. În rugăciune, mai exact în practica rugăciunii, devine evidentă esența faptului

acestui „limbaj” care duce la „ruperea tradiției” prin incapacitatea de a înțelege „limba” Părinților în credință și muțenia în fața copiilor noștri³.

Această convorbire a omului cu Dumnezeu poate îmbrăca diferite forme exterioare: rugăciune, psalmodie și meditație. După locul în care ea este rostită poate fi particulară și publică.

Ceaslovul, prima carte a sentimentului religios

¹ Doru Radosav, *Sentimentul religios la români*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1997, p. 7.

² Gabriel Bunge, *Practica rugăciunii personale după tradiția Sfinților Părinți sau „Comoara în vase de lut”*, Ediția a III-a, trad. diac. Ioan I. Ică jr., Editura Deisis, Sibiu, 2021, p. 13 (Se va prescurta în continuare *Practica rugăciunii personale...*).

³ Gabriel Bunge, *Practica rugăciunii personale...*, p. 233-234.

identifică chiar orele fixate pentru acest lucru: Ceasul al treilea, Ceasul al șaselea și Ceasul al nouălea, însă Tertulian amintește de o regulă de aur a rugăciunii „în orice vreme” și „în orice loc”.

Există în practica isihastă rugăciunea neîncetată care este de sorginte biblică: „Doamne miluiește-mă!” (Psalmul 40, 5) la care s-a adăugat și persoana care cere acest lucru: păcătosul sau păcătoasa. Anul 2022 este și un An comemorativ instituit de Patriarhia Română și dedicat Sfinților Simeon Noul Teolog, Grigorie Palama și Paisie Velicikovski. Fiecare din părinți au contribuții în ceea ce privește rugăciunea care îi leagă organic în duh.

Cel care dă rugăciunea în tăcere, în „pustiu” este Mântuitorul Iisus Hristos. Iisus, „foarte de dimineată, sculându-Se, a ieșit și S-a dus într-un loc pustiu și Se ruga acolo” (Marcu 1, 35). „Pustiul” la asceți, se interiorizează și înseamnă concentrarea unei minți reculese și tăcute. La acest nivel, la care omul omul reușește în sfârșit, să tacă, se situează adevărata rugăciune și tot aici omul este vizitat în mod tainic. Pentru a auzi glasul Cuvântului, trebuie să știm să-I ascultăm tăcerea, să o învățăm mai ales, căci este „graiul veacului care va să vină”⁴.

Sfântul Simeon Noul Teolog (949-1022) este cel care sistematizează învățătura părinților anteriori și pune accentul pe trăirea credinței până la iluminare. Rugăciunea alături de lacrimi este cheia vieții duhovnicești. Trebuie plânsă neîncetat, la toate slujbele, la cuminecare, în chilie, nu numai pentru sine, ci și pentru ceilalți lacrimile unite cu rugăciunea cuprind în ele toate virtuțile; străpungerea și lacrimile neîncetate duc la luminarea minții de către Duhul Sfânt. Pentru inițiere dă și un program de rugăciune fraților: 2 ore de lectură, 2 ore de rugăciune cu formule scurte, plus canonul celor 12 psalmi⁵.

Cel care continuă viața practică și adâncește Teologia ortodoxă este Sfântul Grigorie Palama (1296-1359) care ia din viața Sfântului Simeon traiul semicomunitar, câțiva ucenici adunați în jurul unui părinte care este învățător și

⁴ Paul Evdokimov, *Rugăciunea în Biserica de Răsărit*, trad. Carmen Bolocan, Editura Polirom, Iași, 1996, p. 27.

⁵ Sfântul Simeon Noul Teolog, *Viața și epoca, Scrieri IV*, introducere și traducere diac. Ioan I. Ică jr., Editura Deisis, Sibiu, 2006, p. 95-96.

împreună practicau asceza, iar sâmbătă și Duminică participau la Sfânta Liturghie pentru a se împărtăși cu Sfintele Taine. Învățătura sa despre Rugăciunea inimii („Doamne Iisuse Hristoase miluiește-mă”) este preluată și de Sfântul Cuvios Paisie Velicikovski (1722-1794): Rugăciunea săvârșită din minte în inimă, rugăciune care ajută să se întărească în inimă gândul permanent la Iisus Hristos și care curăță și sfințește prin acest gând toate cugetările și simțurile și îndreaptă toată activitatea spre împlinirea poruncilor lui Hristos. Mintea este liturghisitorul, iar inima este altarul pe care aduce lui Dumnezeu, jertfa tainică a rugăciunii, cum exprimă așa de frumos Paisie Velicikovski⁶.

Așadar, rugăciunea este practică, trăită și îmbogățită de Sfinții Părinți care lasă moștenire pagini despre învățarea și practicarea acestui meșteșug duhovnicesc considerat a fi în primul rând o învățătură pedagogică a vieții religioase. Evagrie Ponticul ne învață în acest sens că „atunci când mintea vagabondează, atunci citirea, privegherea și rugăciunea o fac să o oprească”⁷.

Când rugăciunea este unită cu postul ea se fortifică devenind mai puternică. Tot Evagrie Ponticul ne învață că „Rugăciunea celui de postește este un pui de vultur ce zboară înalt, dar a cea a celui ghiftuit până la saturare va slăbi”⁸.

Rugăciunea aduce cu sine smerenia și căința fără de care nu există părtășie pentru Împărăția cerurilor. Dezvoltată de minte și coborâtă în inimă, rugăciunea îl va transforma pe rugător. Dincolo de latura vizibilă a ei, particulară sau comunitară, de conținut, de timp sau spațiu, rugăciunea îl face părtaş pe om de Dumnezeu și îi întărește comuniunea cu semenii săi.

⁶ Dumitru Stăniloae, *Viața și învățătura Sfântului Grigorie Palama*, Editura Scripta, București, 1993, p. 33.

⁷ Gabriel Bunge, *Practica rugăciunii personale...*, p. 153.

⁸ Gabriel Bunge, *Practica rugăciunii personale...*, p. 119.

APEL LA ÎNCETAREA RĂZBOIULUI ÎN UCRAINA ȘI LA RUGĂCIUNE PENTRU PACE

Biserica Ortodoxă Română, ca și celelalte instituții importante din România și Uniunea Europeană, a luat act cu maximă îngrijorare de începerea războiului din Ucraina, război declanșat de Rusia împotriva unui stat suveran și independent.

Ne exprimăm pe această cale speranța că forțele politice euro-atlantice mai pot găsi calea unui dialog pacificator spre binele Ucrainei și al întregii Europe.

Totodată, ne exprimăm deplina solidaritate cu creștinii români ortodocși care trăiesc în Ucraina, precum și disponibilitatea de a-i ajuta după propriile noastre puteri.

Ne rugăm Milostivului Dumnezeu, Domnul păcii, al dreptății și al iubirii, să dăruiască ocrotire poporului ucrainean și înțelepciune făcătoare de pace tuturor conducătorilor politici responsabili!

† Daniel,
Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

PATRIARHIA ROMÂNĂ REÎNNOIEȘTE APELUL DE SOLIDARIZARE CU VICTIMELE DIN UCRAINA

Patriarhia Română, prin purtătorul de cuvânt al instituției, domnul Vasile Bănescu, reînnoiește apelul de solidarizare cu creștinii români ortodocși din Ucraina, precum și cu toate victimele acestui război.

„Ultimele zile de escaladare a războiului atât de nedrept purtat de Rusia împotriva Ucrainei și, prin inevitabile consecințe, împotriva valorilor democrației statelor europene, au creat tragicele condiții ale unei catastrofe umanitare în care au ajuns sute de mii de oameni nevinovați, preponderent mame și copii”.

„În acest context saturat de suferință, Patriarhia Română reînnoiește mesajul recent al Părintelui Patriarh Daniel de firească solidarizare cu creștinii români ortodocși din Ucraina, dar și cu toate victimele inocente ale acestui război purtat

atât de aproape de România, și îi îndeamnă pe toți clericii și mirenii să se mobilizeze în această perioadă critică și să se implice în acte caritabile de donație, menite să aducă un sprijin real și o mângâiere celor striviți acum de teamă și neputință”, a transmis domnul Vasile Bănescu.

Purtătorul de cuvânt al Patriarhiei Române a mai subliniat că „există situații în care nu cuvintele, discursurile, ci gesturile tăcute, faptele credinței și ale milei, ale respectului pentru alteritate, ale empatiei cu suferința celui alt (re)compun pe loc umanitatea / omenia noastră adâncă din care (ne) vorbește Hristos. Claritatea morală, atenția binevoitoare orientată concret spre celălalt, adecvarea judecății noastre oneste la realitate sunt datorii de natură spirituală. Să încercăm să ni le achităm cât mai onorabil posibil”!

„Fericiți cei milostivi, că aceia se vor milui”!

Matei 5, 7

RAPORT GENERAL DE ACTIVITATE AL SECȚIILOR CONSILIULUI EPARHIAL PE ANUL 2021

Ne aflăm, cu ajutorul Tatălui Ceresc, la lucrările celei de-a patra sesiuni a Adunării Eparhiale din legislatura 2018-2022 și, conform prevederilor statutare și regulamentare, prezentăm sintetic, activitatea bisericească, culturală, economică, didactică, patrimonială, social-caritativă și juridică desfășurată la nivelul eparhiei noastre, în anul 2021.

Anul 2021 a însemnat încă o perioadă de încercare pentru clerul și credincioșii Bisericii noastre, confrunțați cu probleme cauzate de răspândirea Covid-19 și cu restricțiile impuse de către autorități.

În condițiile prelungirii stării de alertă, parohiile și mănăstirile eparhiei noastre au respectat măsurile luate de autoritățile sanitare pentru a limita răspândirea virusului Sars-Cov-2 și a proteja sănătatea și viața oamenilor.

De asemenea, a fost acordată atenție specială activităților social-filantropice desfășurate în folosul semenilor nevoiași, familiilor cu mulți copii, bolnavilor din spitale și din așezămintele speciale pentru vârstnici, dar și pentru confrății internați în Spitalele de Neuropsihiatrie de la Jebel și Gătaia.

Spre bucuria preoților și a credincioșilor, programul liturgic din duminici și sărbători, de la Paști, Crăciun și Bobotează nu a mai fost restricționat ca în anul 2020.

Hramul istoric al catedralei mitropolitane, Sfinții Trei Ierarhi, a fost sărbătorit într-o atmosferă de înaltă trăire duhovnicească, în prezența a mii de credincioși, sfânta Liturghie fiind oficiată de Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Ioan, împreună cu Preasfințitul Părinte Episcop-vicar Paisie Lugojanul și Preasfințitul Părinte Episcop-vicar Emilian Crișanul de la Arhiepiscopia Aradului, înconjurați de un sobor preoțesc format din clericii Administrației eparhiale, părinții protopopi ai Timișoarei și părinții stareți de la mănăstirile eparhiei.

Înaltpreasfințitul Ioan și Preasfințitul Paisie au participat la lucrările Adunării Naționale Bisericești și ale Sfântului Sinod, în zilele de 14-25 februarie, la Palatul patriarhal și la lucrările Sfântului Sinod desfășurate la București, în zilele de 21-22 iulie 2021 și 16 decembrie 2021.

Anul trecut au fost organizate întâlnirile pe grupe de preoți la nivelul eparhiei și manifestările consacrate „Anului omagial al pastorației românilor din afara României și Anul comemorativ

al celor adormiți în Domnul, valoarea liturgică și culturală a cimitirelor”.

În postul Învierii Domnului, ierarhii noștri au slujit la catedrala mitropolitană, la unele biserici mănăstirești și parohiale, iar în Sâmbăta Mare au primit, la aeroportul din Timișoara, Sfânta Lumină de la Ierusalim, care a fost distribuită în toată eparhia și a fost primită de către credincioși cu multă emoție.

Deniile din Săptămâna Pătimirilor, slujba de Înviere și liturghiile pascale au fost oficiate, anul trecut, cu participarea credincioșilor, în aceleași bune condiții fiind săvârșite toate slujbele din duminici și sărbători.

Cu aleasă bucurie duhovnicească a fost sărbătorit și cel de-al doilea hram al catedralei mitropolitane, Sfântul Ierarh Iosif cel Nou de la Partoș, sfânta Liturghie fiind oficiată de către Înaltpreasfințitul Ioan, Înaltpreasfințitul Arhiepiscop Timotei al Aradului, Preasfințitul Părinte Siluan, Episcopul românilor din Ungaria, Preasfințitul Părinte Episcop-vicar Paisie Lugojanul și Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul de la Arad, împreună cu preoții din Administrația Centrului eparhial, preoții și diaconii catedralei.

De-a lungul anului 2021, au fost binecuvântate lucrările exterioare executate la multe biserici ale eparhiei și au fost târnosite bisericile noi.

Sectorul administrativ-bisericesc

În Arhiepiscopia Timișoarei există un număr de 364 de unități și subunități bisericești, după cum urmează: Centrul eparhial; 6 protopopiate; 273 de parohii (46 de parohii urbane; 227 de parohii rurale; 72 de filii); 12 așezăminte monahale (10 mănăstiri, 4 de călugări și 6 de maici, și 2 schituri, ambele de maici).

Cele 273 de parohii din Arhiepiscopia Timișoarei sunt împărțite pe grade:

În mediul urban (46 de parohii):

18 parohii de gradul I urban;

9 parohii de gradul II urban;

19 parohii de gradul III urban;

În mediul rural (227 de parohii):

49 de parohii de gradul I rural;

54 de parohii de gradul II rural;

93 de parohii de gradul III rural;

31 de parohii misionare în mediul rural.

În anul 2021, la solicitarea credincioșilor, a fost înființată o nouă parohie în localitatea Săcălaz, protopopiatul Timișoara I, de gradul I rural, cu hramul *Adormirea Maicii Domnului*, având 900 de familii cu aproximativ 3.400 de credincioși.

În Arhiepiscopia Timișoarei ostensesc în număr de 986 angajați, 399 de clerici și 587 de mireni.

Anul trecut au fost hirotoniți și numiți 3 preoți: Emanuel-Ioan Pavel – Balint, prot. Lugoj, diaconul Timotei Anișorac – Timișoara Fratelia, prot. Timișoara I și Cătălin-Eugen Ionele – Hodoni, prot. Timișoara I, 20 de preoți activi au fost transferați sau încadrați și 21 preoți au fost pensionați la limită de vârstă.

Din păcate, în anul 2021, 17 preoți au trecut la cele veșnice, din care 2 activi (Florin Matyaș – Beba Veche și protos. Iov Crețu – măn. Săraca) și 15 pensionari (Victor Mițiga, Sorin Rațiu, Ioan Popa, Constantin Cocioba, Liviu Negoită, Eugen Bota, Ioan Popeti, Ioan Gașpar, Gheorghe Bruznican, Constantin-Rusalin Pavel, Emil Paven, Aurel Popescu, Nicolae Belean, Cornel Cocârlă și Viorel Alb).

Preoții care au desfășurat o activitate pastorală meritorie au primit distincții: 3 de iconom (Ciprian-Ioan Iancu-Goguț, Valer-Nicolae Cioica și Dumitru Crașovan) și 7 de iconom stavrofor (Ionuț-Viorel Furdean, Dorin-Ioan Covaci, Cristian-Lucian Păiș, Călin-Beniamin Lazăr, Ioan Jurji, Ilie Dumitru și Eugen Bendariu).

La finele anului 2021 în eparhia noastră sunt vacante 7 parohii.

În 2021 datorită problemelor cauzate de pandemie, numărul botezurilor și al cununilor a scăzut, dar a crescut numărul înmormântărilor. Astfel, la nivelul eparhiei a fost înregistrată următoarea situație:

- 4.476 de botezuri (față de 4.326 în 2020, cu 150 mai multe față de anul precedent);
- 1.518 de cununii (față de 836 în 2020, cu 682 mai multe față de anul precedent);
- 6.377 înmormântări (față de 5.144 în 2020, cu 358 mai multe față de anul precedent).

Sectorul cultural

Arhiepiscopia Timișoarei, în colaborare cu Centrul de Cultură și Artă al județului Timiș derulează, de câțiva ani, un curs de pregătire a

OMUL, comoara lui Dumnezeu

CONVORBIRI DUHOVNICEȘTI CU

†IOAN AL
BANATULUI

Agnos

viitorilor cântăreți bisericești. În cadrul Școlii Populare de Arte din Timișoara a fost înființată o specializare în acest sens, cu durata studiilor de doi ani, la finalul cărora cei înscriși primesc o diplomă recunoscută în serviciul administrativ-bisericesc din cadrul eparhiei noastre. În prezent avem 60 cursanți la Secția de muzică bisericească: 27 la Timișoara, 15 la Lugoj și 18 la Făget.

Anul trecut, în eparhia noastră au fost organizate numeroase manifestări culturale-artistice destinate copiilor și tinerilor.

Organizatori ai acestor manifestări au fost Centrul eparhial, parohiile, asociațiile, fundațiile și societățile ortodoxe, în parteneriat cu instituțiile culturale locale și județene. Din cauza situației pandemice, unele activități au fost desfășurate online.

Spre pildă, la Parohia Cornești a avut loc ceremonia de dezvelire și binecuvântare a bustului mitropolitului Vasile Lazarescu, la care

a participat Părintele Mitropolit Ioan. Parohia Șag a organizat festivalul coral „Bucuria Învierii”, în duminica a III-a după Sfintele Paști, iar Parohia Timișoara-Iosefin a organizat mai multe manifestări dedicate aniversării a 100 de ani de la înființare, 90 de ani de la înființarea corului și 85 de ani de la târnosirea bisericii. Asemenea manifestări a organizat și Parohia Giarmata, cu prilejul aniversării a 75 de ani de la târnosirea bisericii. Parohiile Ghiroda Veche și Șag au organizat activități cu copiii, în cadrul cărora aceștia au pictat icoane, expuse apoi spre vânzare. Banii obținuți au fost folosiți în scopuri caritabile. Parohia Timișoara Fabric Vest a organizat prima întâlnire a copiilor din cadrul ei cu cei din parohia Milano I.

Activități culturale, artistice și catehetice au organizat și alte parohii precum Cireșu, Belinț, Lugoj Dealul Viilor și Sânmihaiu Român, unele derulându-se în parcul catedralei noastre și la muzeul catedral.

Manifestări de amploare au fost organizate cu prilejul aniversării a 70 de ani de la deportarea în Bărăgan și a comemorării eroilor căzuți în revoluția din decembrie 1989, la care au participat Chiriarhul și clerici ai eparhiei. Un moment important s-a derulat în luna iulie, când Centrul eparhial a tipărit un număr omagial al revistei „Învierea”, dedicat Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, care a aniversat șapte decenii de viață.

Eparhia noastră a aniversat, în toamna anului trecut, 75 de ani de la târnosirea catedralei mitropolitane, acest moment fiind cinstit prin slujba de pomenire a ctitorilor și prin publicarea unor materiale în revista „Învierea”. La toate acestea se adaugă concertele corale, emisiunile radio „Trinitas”, emisiunile realizate la TVR Timișoara, TV Europa Nova, TV „Trinitas”, filmele documentare, activitatea tipografică etc.

În tipografia eparhială au fost tipărite revistele „Învierea” și „Altarul Banatului”, calendarele noastre și calendarele Arhiepiscopiei Aradului, Episcopiei Oradiei și calendarele donate eparhiilor din Serbia și din Ungaria. Pe lângă acestea, în editura noastră și în alte edituri au fost tipărite și următoarele volume:

Mitropolit Ioan Selejan, *Omul comoara lui Dumnezeu*, Ed. Agnos, Sibiu, 2021;

Colectiv de autori, *Arhierie și Filantropie. Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Ioan Selejan la șapte decenii de viață*, Ed. Partoș/Centrul de Studii Banatice Vârșeț, 2021;

Colectiv de autori, *Modul evanghelic de implicare în istorie. Rostiri și rodire în Grădina Maicii Domnului*, Ed. Eurocarpatica, Sfântu Gheorghe, 2021;

Prot.dr. Ioan Bude, *Temeiuri biblice cu privire la oficierea Sfintelor Taine și ierurgii bisericești*, vol. VIII, *Ierurgiile bisericești*, Ed. Învierea și Eurobit, Timișoara, 2021;

Preot dr. Ionel Popescu, *Bucurii din pridvorul credinței strămoșești*, Ed. Eurobit, Timișoara, 2021;

Idem, *Iosefinul ortodox. Contribuții monografice*, ed. a II-a, Ed. David Press Print, Timișoara, 2021;

Colectiv de autori, *Credință, cultură și vrednicie în slujirea altarului bănățean*. Volum omagial

dedicat preotului dr. Ionel Popescu, Ed. Partoș/
Centrul de Studii Banatice Vârșeț, 2020/2021.

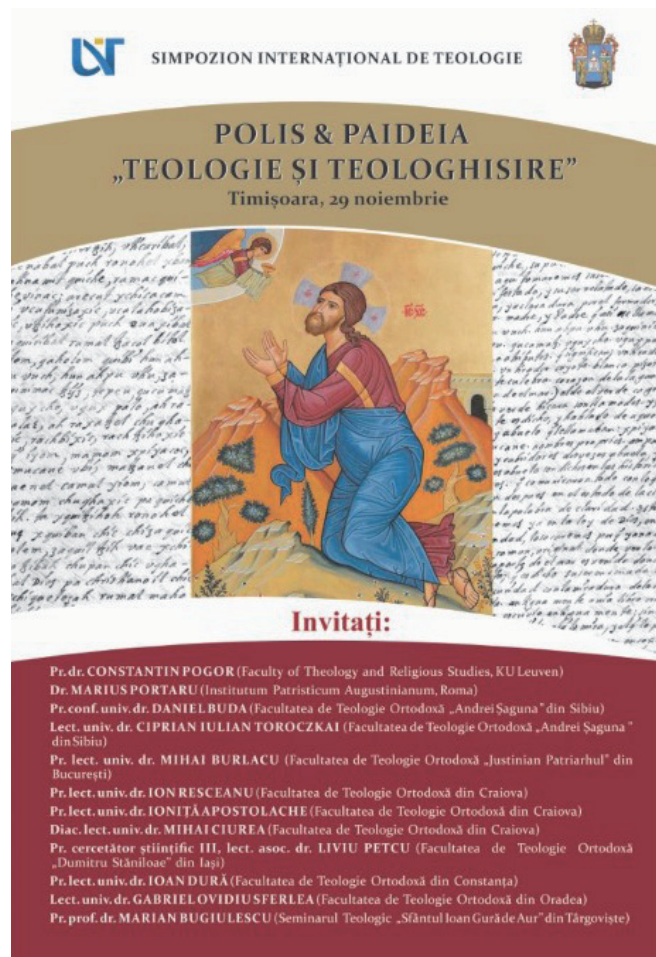
Sectorul Învățământ și Activități cu Tineretul

Sectorul învățământ a editat și publicat în anul 2021 câteva volume de specialitate, coordonate de consilierul pe probleme de învățământ și de profesori de la Facultatea de Teologie: Nichifor Tănase, Constantin Jinga, *Polis & Paideia* (Editura Academiei Române, 2021); Ioan Mihoc, Iosif Stancovici, *Fides quae per caritatem operator* (Doxologia, categ. A, 2021); Nichifor Tanase, Marius Portaru, Daniel Lemeni (Eds.), *From Scripture to Philosophy. New Essays on Contemporary Topics by Romanian Theologians* (LIT Verlag, Berlin, Zürich, 2021). De asemenea, o serie de 5 Workshop-uri despre dialogul dintre Știință și Teologiei au fost inițiate sub titlul generic: „Inteligența credinței” (ediția 1, februarie-martie, 2021), la care au fost parteneri Facultatea de Teologie din Timișoara și Inspectoratul Școlar Județean Timiș. Inițiativa s-a adresat tinerilor liceeni și profesorilor de religie. În mediul online s-au desfășurat încă două conferințe catehetice, în colaborare cu diaspora românească din Franța și Italia: „TREZVIA” (NEPSIS) CONȘTIINȚEI ROMÂNEȘTI ÎN DIASPORA. CATEHEZE MISTAGOGICE-DIASPORA și „TORNA TORNA FRATRE”! De la retorica greco-romană la metodele nonformale în școlile catehetice ale diasporei române din Italia. În continuarea acestei inițiative legată de diaspora, s-a organizat și Workshopul dedicat Anului omagial în cadrul căruia au participat cercetători, profesori și elevi la o masă rotundă, intitulată: „Consolidarea comunităților românești din diaspora. Studiu de caz: Voivodina” (joi, 20 mai 2021, moderatorul întâlnirii Pr. Lect. Dr. Alin Cristian Scridon).

Facultatea de Teologie a organizat, de asemenea, ciclul de mese rotunde și întâlniri consultative online cu profesori de religie și elevi, pe teme propuse de către elevi: „Diaspora Românească. Misiune și Pastorație dincolo de Fruntăriile Țării”; ciclul de conferințe prepascale care a readus în atenție absolvenți ai Facultății de Teologie care acum slujesc în diaspora; ciclul de 4

conferințe prepascale organizat de către Pr. Lect. Univ. Dr. Marius Florescu; Școala Theophania (ediția a 2-a): *International Symposium on Biblical Biblical exegesis* (ISBE); simpozionul organizat de către Pr. Lect. Univ. Dr. Ioan Mihoc și Pr. Lect. Univ. Asoc. Dr. Iosif Stancovici; Simpozionul internațional de Teologie „Polis & Paideia”, ediția a 3-a: *Teologie și Teologhisire* - organizat de către Pr. Lect. Univ. Dr. Adrian Covan.

Biroul de catehizare al sectorului învățământ, în colaborare cu Inspectoratul Școlar Județean Timiș și Fundația „Orthopraxis” au realizat un nou parteneriat catehetic în Arhiepiscopia Timișoarei (16-17 noiembrie 2021) în vederea sprijinirii activităților cu tinerii în parohii. În anul 2021 au funcționat 48 de Centre catehetice înființate în cadrul Programului „Hristos împărtășit copiilor”, cu 794 de copii participanți la activități catehetice. La acestea se adaugă un număr de 68 de grupuri de tineri la nivelul parohiilor, care au implementat în anul 2021, nu mai puțin de 97 de proiecte catehetice, în care au fost implicați 2.806 tineri.

La inițiativa și cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Ioan Selejan, inspectorul școlar pentru disciplina Religie din cadrul Inspectoratului Școlar Județean Timiș, a derulat activități de colaborare cu profesorii de Religie, în vederea sprijinirii elevilor care s-au întors acasă din străinătate și au avut nevoie de ajutor. La începutul anului școlar 2021-2022 au fost înscriși la școlile din județul nostru peste 500 de elevi reveniți din străinătate. Elevii au primit sprijin material și financiar acordat de Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Ioan Selejan, prin oferirea de alimente, sprijin financiar și lemne pentru încălzirea locuințelor; îndrumare și cosiliere oferită familiilor care se confruntă cu situații dificile în vederea finalizării procesului de echivalare a studiilor, realizată de inspectorul pentru disciplina Religie, în colaborare cu comisiile specifice din cadrul Inspectoratului Școlar Județean Timiș; îndrumare spirituală - oferită în cadrul discuțiilor și cercetărilor

duhovnicești realizate de către părinții slujitori din localitate etc.

La Liceul teologic ortodox „Sfântul Ierarh Antim Ivireanul” situația școlară a elevilor și a cadrelor didactice, în anul școlar 2020-2021, este următoarea: 620 de elevi și 36 cadre didactice, personalul didactic auxiliar - 3 persoane, personalul nedidactic - 4 persoane. Activitatea educativă a liceului s-a axat, în anul școlar 2020-2021, pe patru planuri: 1. Activitatea școlară, didactică - de predare/învățare, evaluare și prin participare la concursuri școlare; 2. Activitatea extrașcolară formală; 3. Activitatea extrașcolară non-formală; 4. Proiecte și parteneriate educative. Activitatea școlară și extrașcolară a liceului s-a orientat spre următoarele direcții: Protecția mediului, Sănătate și sport, Creativitate și tradiții, Știință și cunoaștere, Voluntariat - „Dăruind vei dobândi”.

Începând cu anul 2021, liceul nostru a devenit centru de examen Cambridge, aici susținându-se examenele pentru ciclul gimnazial. Din școala noastră au obținut atestatele un număr de 18 elevi, ciclul gimnazial (14 elevi clasa a VII-a, 4 elevi clasa a V-a, toți au obținut atestatul, patru dintre ei depășind nivelul A2). Implicarea în concursurile școlare a fost mult îngreunată de condițiile stării de pandemie (excluderea olimpiadelor din calendarul de concursuri), însă corpul profesoral s-a mobilizat și a implicat elevii în concursuri desfășurate online.

Sectorul economic

Printr-o atentă valorificare a resurselor de care dispune, Centrul eparhial a încheiat anul financiar 2021 fără restanțe către bugetul de stat, toate operațiunile economico-financiare privind exercițiul financiar expirat fiind consemnate în documentele legale și contabilizate corect.

De asemenea, a fost asigurată din punct de vedere financiar buna derulare a tuturor activităților și proiectelor desfășurate de toate sectoarele Centrului eparhial.

Activitatea economică și de administrare a patrimoniului bisericesc atât la nivel eparhial, cât și parohial s-a desfășurat cu respectarea disciplinei financiar-contabile, în conformitate

"For the grace of God that brings salvation has appeared to all men" — Titus 2:11

Université du Vent
du Timiș

The Theophania School

The 2nd International Symposium
on Biblical Exegesis

TIMIȘOARA, ROMANIA
11-13 NOVEMBER 2021

Holy Scripture
in Church and History

link: meet.google.com/odo-xyvt-ktz

Speakers

Claudiu T. Arieșan (Timișoara)	Alexandru Mihăilă (București)
Florina Maria Băcilă (Timișoara)	Mihail Milea (Bucuri)
Ionuț Daniel Băncilă (Berlin, Germany)	Traian Gheorghe Mocan (Arad / Oradea)
Eusebiu Borca (Baia Mare)	Ștefan Munteanu (Paris, France)
Marius Adrian Călin (Heidelberg, Germany)	Stelian Pașca-Tușa (Cluj-Napoca)
Ioan Chirilă (Cluj-Napoca)	Constantin Pogor (Brussels, Belgium)
Marcin Chrostowski (Bydgoszcz, Poland)	Gabriela Radu (Timișoara)
Maria Cioată (Manchester, United Kingdom)	Giuseppe G. Scollo (Toronto, Canada)
Gheorghe Costea (București / Damascus, Syria)	Maria Subi (moderator) (Timișoara)
Dragoș Andrei Giulea (Montréal, Canada)	Nebojša Tumara (Melbourne, Australia)
Capodistrias Hämmerli (Fribourg, Switzerland)	Maria Cristina Trușcă (Craiova)
Lawrence Iwuamadi (Geneva, Switzerland)	Cătălin Vatamanu (Iasi)
Srećko Koralija (Cambridge, United Kingdom)	Marian Vild (București)
Ilie Melniciuc-Puică (Iasi)	Mihai Valentin Vladimirescu (Craiova)
Linda-Saskia Menczel (Timișoara / Johannesburg, South Africa)	Emilija Vuković (Belgrade, Serbia)

Pre-Symposium
Workshop Committee

Constantin Jinga
Nichifor Tănase

Symposium Committee

Ioan Mihoc
(ioan.mihoc@e-ort.ro)

Ioșif Stancovici
(ioșifstancovici@e-ort.ro)

cu legislația financiar-contabilă în vigoare și cu hotărârile Sfântului Sinod, ale organismelor eparhiale deliberative și executive.

Resursele financiare de care dispune Centrul eparhial provin în majoritate din donațiile credincioșilor la Catedrala mitropolitană, din activitatea Atelierului de lumânări, din activitatea Depozitului eparhial de colportaj, din activitatea Tipografiei diecezane și a Biroului de pelerinaje.

Pe lângă aceste resurse proprii, trebuie amintit sprijinul primit din partea autorităților centrale, județene și locale pentru diverse lucrări de construcție și reabilitare mai ales la bisericile monument istoric, în baza Ordonanței Guvernului nr. 82/2001.

Sectorul economic-financiar al Centrului eparhial coordonează următoarele sectoare de activitate eparhiale: Atelierul de lumânări (responsabil – preot Ștefan Mezin), Centrul de pelerinaje eparhial Partoș (responsabil – Lucian Florea), Depozitul eparhial de colportaj (responsabil – Răzvan Muntean), Tipografia eparhială – SC Partoș SRL (administrator – arhidiacon Marian Pîrvu).

La fel ca în anii precedenți, credincioșii eparhiei noastre nu au uitat de faptul că la București se desfășoară lucrările de construire a Catedralei Mântuirii Neamului. Preoții și credincioșii din cuprinsul eparhiei noastre au contribuit la construirea Catedralei Naționale cu suma de 112.041 lei.

Alături de celelalte eparhii ale Patriarhiei Române, Arhiepiscopia Timișoarei susține financiar misiunea posturilor de radio și televiziune Trinitas (240.000 lei anual, din care contribuția parohiilor este de 183.936 lei).

O altă preocupare a Sectorului Economic al Centrului eparhial a fost și aceea de a sprijini financiar parohiile cu venituri reduse unde preoții slujitori au restanțe la ridicarea salariului lunar. În acest sens, la nivel eparhial este constituit „Fondul eparhial pentru solidaritate creștină”, iar prin contribuția parohiilor urbane și rurale la acest fond, în anul trecut au fost sprijiniți 56 de preoți de la parohiile rurale și misionare cu suma totală de 402.000 lei și patru unități de cult au primit dotații lunare însumând 54.900 lei.

De asemenea, au fost sprijinite și parohiile cu venituri reduse care desfășoară lucrări de construcții sau reparații, suma alocată acestora fiind de 184.380 lei.

Sectorul Patrimoniu și Construcții bisericești

În cadrul Sectorului Patrimoniu și Construcții în anul 2021, au fost continuate lucrările de construcții la bisericile noi, reparații capitale și curente, construcții și reparații capitale la biserici și casele parohiale, Centrele Sociale și Educationale, capelele mortuare, corpurile de chilii, lumânărare și alte edificii bisericești. Asemenea lucrări au fost efectuate la Centrul eparhial, la catedrala mitropolitană (pavarea trotuarelor) și la clădirea de pe str. Moise Nicoară nr. 17, în parteneriat cu protopopiatul Timișoara II. Ample lucrări de amenajare au avut loc și la Liceul Ortodox „Sfântul Ierarh Antim Ivireanul”.

O resursă importantă de timp a fost alocată în procesul de elaborare a documentațiilor tehnice, a avizelor specifice, a devizelor și a antemăsurătorilor, precum și în ceea ce privește justificarea sumelor primite ca sprijin financiar de la autoritățile statului: Consiliul Județean – 76 de obiective, Primarii, Secretariatul de Stat pentru Culte, 81 de dosare depuse și 12 obiective finanțate. Demn de reținut este că anul trecut am avut peste 141 de obiective în lucru, 20 construcții biserici noi, 76 obiective de reparații curente și capitale la biserici, 47 obiective case parohiale, capele mortuare, anexe centrale, lumânărare și alte edificii bisericești.

Au fost întocmite documentații în lucru, s-au obținut autorizațiile de construire și au fost continuate lucrările pentru edificarea unor biserici și case parohiale noi, lucrări de renovare la paraclisul „Sfânta Maria” al parohiei Timișoara Iosefin; lucrări de finisaje la Centrul Multifuncțional al Parohiei Ghiroda Veche, Centrul Social și Educational al Parohiei Timișoara Tipografilor, finalizarea finisajelor la Centrul Social Cultural și de Tineret al Parohiei Fratelă, precum și realizarea suprastructurii la Centrul Social Pastoral al Parohiei Viile Fabric și Freidorf, execuție lăunatică nouă la parohiile Mehala și Dumbrăvița I.

Sunt în lucru documentațiile (proiecte biserici noi) pentru Parohia Ronaț (a fost obținută AC)

Blașcovici, Teremia Mare, Sacalaz, Bogdaneștilor, etc.

De asemenea, în colaborare cu Primăria Tomesti, a început derularea proiectului de conservare și restaurare a Bisericii de lemn monument istoric de la Românești, fonduri Europene în valoare de 800.000 euro, faza de implementare execuție structură și restaurare componente artistice.

Totodată, în anul 2021 au fost obținute autorizații de construire și avize specifice pentru bisericile de lemn monument istoric, realizându-se intervenții la biserica parohiei Căpăț project faza PT + DDE, PT + DDE, Chizatau-Proiect faza DALI, fonduri atrase prin proiecte castigate în cadrul Programului: Institutul Național al Patrimoniului, Timbrul Monumentelor Istorice, fonduri atrase pentru proiectare în valoare de aproximativ 390.000 lei. De asemenea, a fost obținut avizul de la Direcția de Cultură pentru intervenția în regim de urgență la acoperișul bisericii de lemn monument istoric de la Crivobara (refacere învelitoare din șindrilă). Lucrări de construcție au fost efectuate și la mănăstirile Timișeni, Izvorul Miron - Românești, Săraca, Dobrești, Partoș, Fârdea, Cebza și Luncanii de Sus.

Sectorul social-filantropic

În anul 2021, în conformitate cu Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii

Ortodoxe Române, au fost desfășurate activități de asistență socio-medicală și filantropică atât de către Centrul eparhial, parohii, mănăstirii, cât și de ONG-urile ce funcționează cu binecuvântarea Bisericii.

Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Ioan a acordat o atenție deosebită unităților medicale, spitalelor din eparhia Timișoarei, contribuind la creșterea calității serviciilor medicale și de rezidență după cum urmează:

spitalele de Psihiatrie din Jebel și Gătaia au primit 80 de paturi electrice și mobilier aferent (noptiere, cărucioare, cadre, dulap medical) pentru dotarea saloanelor;

spitalul de boli infecțioase „Victor Babeș” din Timișoara a primit o centrală nouă pe gaz suficient de puternică să încălzească întreaga unitate;

Institutul de boli cardiovasculare Timișoara, pentru a deschide o secție nouă de chirurgie cardio-pediatrică a primit 16 paturi medicale specifice și de alte echipamente medicale necesare reluării intervențiilor chirurgicale pentru copii în vestul țării;

spitalul pentru copii „Louis Țurcanu” și Maternitatea Bega au primit fiecare câte un generator de curent ca rezervă pentru situațiile de urgență, putând fi astfel asigurată energia necesară pentru încălzire și funcționalitate (bloc operator, ATI);

spitalul CFR a beneficiat de lenjerie de unica folosință, oferită de Centrul eparhial;

migranții și persoanele fără adăpost au primit, prin implicarea Părintelui Mitropolit Ioan, hrană și produse de igienă (sprijin acordat indirect Primăriei Timișoara);

o cantitate însemnată de legume, fructe, alimente, peste 20 tone, a fost oferită instituțiilor publice ori private care asigură hrana pacienților din spitale ori beneficiarilor.

De ajutorul acordat de eparhia noastră în anul 2021 au beneficiat 13.240 persoane, investiția Centrului eparhial în activitățile social-filantropice fiind de 1.085.340 lei.

La rândul lor, parohiile au oferit ajutoare materiale și financiare în sumă de 2.142.659 lei, fundațiile și asociațiile bisericești au folosit suma de 1.489.057 lei, programul „Masa Bucuriei” a dăruit alimente în sumă de 356.185 lei, **suma totală cheltuită pentru activitățile filantropice fiind de 5.073.241 lei.**

Activitatea filantropică a Bisericii include și faptele de milă creștină făcute de către toate parohiile noastre prin credincioși și preoți, fapte care nu se văd, nu pot fi cuantificate, dar sunt știute de Dumnezeu.

Sectorul juridic

În cadrul serviciului juridic al Arhiepiscopiei Timișoarei au fost desfășurate o serie de activități bazate pe respectarea Statutului Bisericii Ortodoxe Române, a regulamentelor bisericești, a hotărârilor Sfântului Sinod, a hotărârilor organelor de conducere eparhiale și a legislației civile în vigoare.

Astfel, au fost întocmite și aprobate 126 de contracte de arendare, 19 contracte de închiriere, 4 contracte de schimb de teren, 2 contracte de vânzare imobil (teren), acceptate 5 donații de imobile, 1 imobil primit cu titlu gratuit în baza Legii nr.239/2007, contracte de comodat și au fost reziliate unele contracte.

De obicei, contractele sunt aprobate pentru o perioadă de 3 ani. Au fost însă și unele cazuri speciale, în care perioada aprobată a fost mai mare de 3 ani (proiecte ale arendașilor cu fonduri europene, terenuri nelucrate de mulți ani).

În cadrul sectorului juridic a fost oferită consiliere, verificare juridică și avizare pentru legalitatea documentelor, la solicitarea tuturor sectoarelor din cadrul Arhiepiscopiei și sprijin parohiilor pentru rezolvarea diverselor probleme de ordin juridic sau pentru clarificarea unor situații juridice, cum ar fi: recuperarea, redobândirea unor

proprietăți care au aparținut Bisericii, intabularea proprietăților, comasări de teren, dezmembrări de teren, schimburi de teren, vânzare de imobile, acceptare donații imobile, etc.

Prin implicarea directă a Înaltpreasfințitului Ioan, în anul 2020 a fost cumpărat imobilul situat pe str Martirilor 1-3-5. Din momentul achiziționării acestui imobil, tot prin implicarea directă a Părintelui Mitropolit Ioan, au fost purtate negocieri cu diferiți investitori, pentru închirierea acestuia. În momentul de față negocierile cu reprezentanții Clinicii „Regina Maria” au fost finalizate, astfel că imobilul va fi închiriat Centrului Medical „Unirea” SRL, pentru o perioadă de 15 ani.

Cu binecuvântarea Înaltpreasfinției Sale au fost înaintate solicitări către Ministerul Afacerilor Interne și către Ministerul Apărării Naționale ca să fie atribuite Arhiepiscopiei Timișoarei două imobile, pentru construirea un complex de servicii socio-medicale pe seama persoanelor aflate în dificultate, în mod deosebit a vârstnicilor cu dizabilități și a celor care au nevoie de recuperare postmedicală, în cadrul cărora vor funcționa o capelă, biserică, o casă parohială, o școală gimnazială, o gradiniță. Din păcate, răspunsul primit de la cele două ministere a fost negativ.

Totodată au fost depuse 20 de cereri către primării, în baza Legii 239/2007, pentru atribuirea cu titlu gratuit a unor imobile (biserică, casa parohială, teren) deținute în folosință de către unitățile de cult. Au fost soluționate pozitiv doar 5 cereri (Timișoara Biserica Studenților, Cărpiniș, Săcălaz, Beregsău Mic și Timișoara Fabric-Vest).

În mare măsură, proprietățile confiscate în perioada comunistă au fost redobândite. La nivelul eparhiei, unitățile bisericești dețin o suprafață de aproximativ 4738 ha de teren extravilan, 875 ha de pădure și sunt în curs de redobândire aproximativ 580 ha de teren extravilan, precum și câteva clădiri sau terenuri intravilane, care încă nu au fost soluționate de Comisia Specială de Retrocedare. În general, fiecare parohie deține în proprietate: biserica, casa parohială, cimitirul, terenuri intravilane și extravilane.

Prin implicarea directă a Chiriarhului, au fost purtate discuții cu reprezentanți ai diferitelor autorități locale și județene în vederea restituirii

proprietăților pentru parohiile care nu au fost puse în posesie cu terenurile validate de comisiile de fond funciar și a continuat acțiunea de identificare a unor terenuri pentru parohiile care au validate suprafețele de teren în blocul ADS Giera.

În spiritul bunelor relații inter-eparhiale, Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Ioan a participat la ședința Consiliului Eparhial al Arhiepiscopiei Aradului și la manifestările comemorative organizate de Episcopia Caransebeșului cu prilejul împlinirii a 100 de ani de la nașterea episcopului Emilian Birdaș.

Tot în condițiile speciale impuse de autoritățile sanitare din cauza pandemiei, în anul 2021, Sinodul Mitropolitan s-a întrunit la Timișoara, pentru a rezolva problemele care sunt în competența sa.

De asemenea, Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Ioan a efectuat o vizită frățască în Mitropolia Germaniei, a Europei Centrale și de Vest, la invitația Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Serafim Joantă, iar Preasfințitul Părinte Episcop-vicar Paisie Lugojanul a slujit în mai multe eparhii din Patriarhia Română, la înmormântarea episcopului Devei și Hunedoarei Gurie Georgiu și la instalarea noului episcop Nestor Dinculeană.

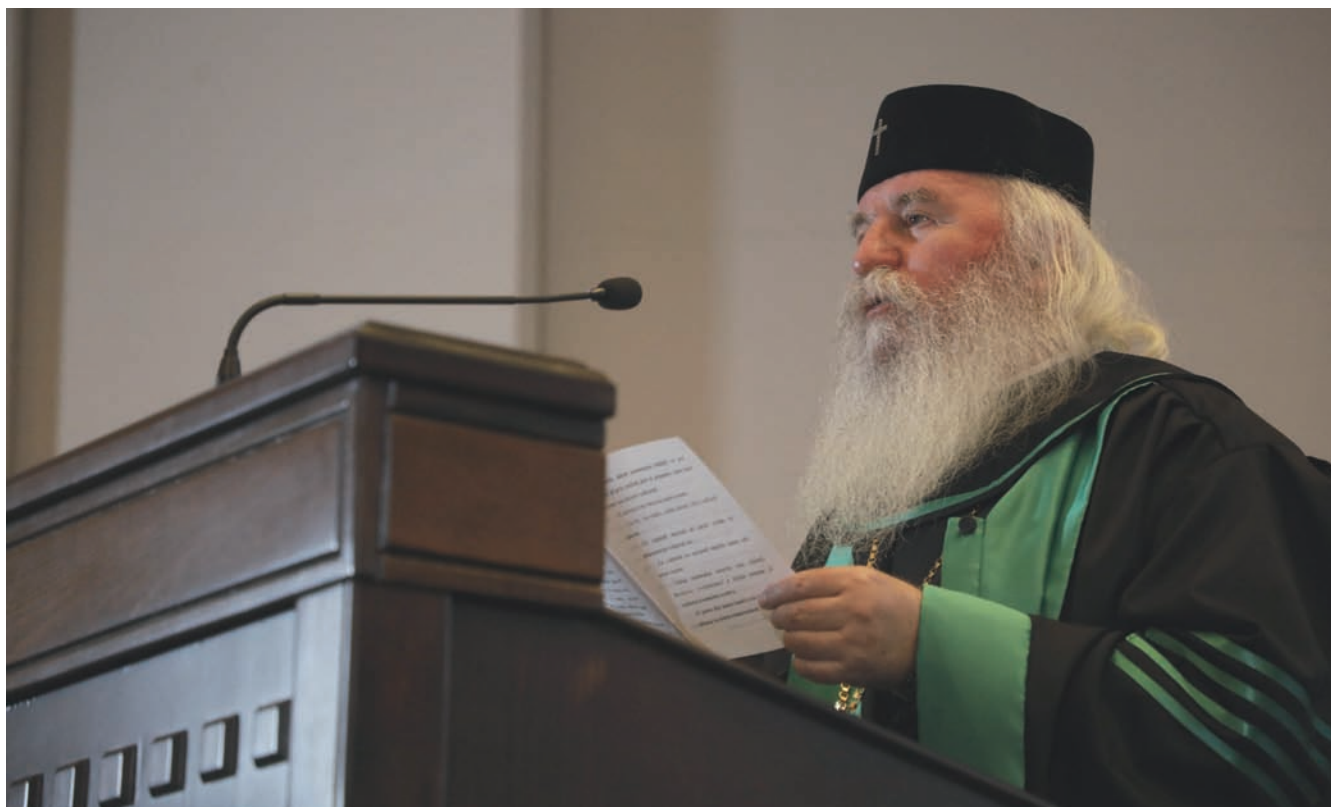
Activitățile pastoral-misionare, culturale, de învățământ, economic-patrimoniale, social-filantropice și juridice s-au desfășurat cu sprijinul preoților, monahilor și credincioșilor, al asociațiilor și fundațiilor creștine: ASCOR, „Oastea Domnului”, Liga tinerilor creștini ortodocși, al profesorilor de la Facultatea de Teologie și de la Liceul „Sfântul Antim Ivireanul”, al profesorilor de la clasele de Teologie ale Colegiului Național Pedagogic „Carmen Sylva”, al profesorilor de religie și cu implicarea oamenilor de cultură, a organizațiilor de revoluționari și a foștilor deportați în Bărăgan, a corurilor parohiale și a formațiilor corale formate din elevi și studenți, a primăriilor și a Consiliului Județean Timiș, care

au finanțat unele proiecte derulate de noi în anul 2021.

La finalul acestei prezentări, menționăm că, în toamna anului trecut, Centrul eparhial a organizat o manifestare consacrată Părintelui Mitropolit Ioan, cu prilejul aniversării a șapte decenii de viață și a dăruit Ierarhului nostru un volum omagial în care au publicat articole și studii personalități ale vieții noastre bisericești, academicieni, foști și actuali demnitari ai statului, oameni de cultură, preoți etc. Întru cinstirea acestui moment aniversar, Chiriarhul a primit distincția de Doctor Honoris Causa din partea Universității de Vest „Vasile Goldiș” din Arad și din partea Universității de Științe Agricole și Medicină Veterinară a Banatului din Timișoara „Regele Mihai I” al României.

Aceasta este, foarte pe scurt, activitatea amplă desfășurată în anul 2021 de către toate secțiile Centrului eparhial, de oficiile protopopești, parohiile și mănăstirile, fundațiile, asociațiile și școlile teologice din Arhiepiscopia Timișoarei.

Mulțumim lui Dumnezeu pentru facerile de bine revărsate peste eparhia noastră în anul 2021, marcat de încercările cauzate de pandemie și-L rugăm să ne dăruiască tuturor pace și bucurie duhovnicească, sănătate și mântuire!

IMPORTANȚA VIEȚII DE RUGĂCIUNE ÎN CONTEXTUL CRIZEI MORALE, SOCIALE ȘI FAMILIALE ACTUALE

Preot prof. univ. dr. Sorin Cosma

Trăim într-o lume secularizată și desacralizată, în care omul își asumă puterea egocentrică de a trăi fără Dumnezeu. Antropocentrismul biologizant scoate în evidență instinctele umane și promovează forța ca virtute de prim ordin. Declarând moarte lui Dumnezeu și anulând noțiunea de păcat, omul trăiește însă însingurarea obsedantă a vieții, derutată de nesiguranță și anarhie. Trăim astfel într-o lume în care nu fără justificare se spune mai mult ca oricând că „existența în lume” este dominată de obsesia „grijii” și a „morții”. Deși știința a făcut progrese uimitoare, pe care omul folosindu-le ar trebui să beneficieze de liniștea pe care o aduce o viață comodă, totuși presiunea nemiloasă a clipei, care se scurge prea repede,

îl angajează mereu în acțiune, încât angoasa îi aduce neliniștea apăsătoare a stresului.

Pe de altă parte, cotidianul îl confruntă pe om cu lipsurile materiale însoțite de tot cortegiul lor de boli și suferințe, ținându-l într-un permanent conflict dramatic și de multe ori tragic cu societatea din care face parte, continuându-se aceeași și mereu aceeași „ruptură” nedreaptă dintre oameni: unii „bălăcindu-se” în „abuzul” civilizației, iar alora lipsindu-le chiar minimul trai decent... Pentru unii ca aceștia, „lupta vieții” continuă de multe ori până la epuizare, iar cei ce nu mai pot alerga, abandonează capitulând fatal, fără drept de apel. Dar de cele mai multe ori, în cursa disperată de căutare a remediei, pentru a obține mult așteptatul confort omul se aruncă

în valul tumultuos al plăcerilor și destrăbălărilor. Alteori își refugiază căutările sufletului în tot felul de ideologii, concepții și practici obscure și oculte, în care se cufundă fără discernământ, fiindcă acestea îi promet mult căutatul leac al zbuciumului său terorizant. Și dacă nu-l găsește într-o parte, îl caută mereu în alta, și rămâne totdeauna nemulțumit cu sine însuși. Iar dacă goliciunea și zădărnicia vieții îi apasă tot mai mult sufletul, caută refugiul în surrogate de tot felul, sau în rătăcirea alcoolului, fără a-și mai pune problema dezastrelor morale și sociale ce vor urma.

Iată că, scoțând pe Dumnezeu din sufletul omenesc, nimeni și nimic nu-l poate înlocui. Sufletul rămâne decompensat, fiindcă toate ideologiile politice și toate concepțiile filosofice, și chiar progresul uluitor al științei, care i-au promis omului fericirea în afara lui Dumnezeu, nu sau ținut de cuvânt. Sufletul fără Dumnezeu a rămas un înstrăinat căutător al propriei identități, iar viața socială în care trăiește devine de multe ori un labirint în care își încurcă propria existență prin căutări sterile, fără finalitate, jucate la roata norocului și ironizate de zâmbetul destinului necruțător.

Aceste realități dramatice, apăsătoare și de multe ori tragice ale existenței umane impun supremația spiritului la baza ordinii sociale și economice. Numai spiritul animat de iubirea lui Dumnezeu poate temelui și statornici adevăratul mod al conviețuirii sociale.

Chiar setea de dreptate este dovada faptului că nu trebuie uitat aportul spiritului în viața socială. Relațiile social-economice se temeluiesc de asemenea statornic și solid pe relațiile moral-spirituale. Prin libertatea sa, sufletul poate fi ridicat spre zările de lumină ale virtuții sau poate orbecăi rătăcitor în întunericul distrugător al patimilor. O societate care vrea să asigure ordinea și progresul membrilor ei va trebui să aibă în vedere această realitate. Prin revolte se pot schimba stăpânii, dar supușii nedreptățiți rămân mereu, și numărul lor va crește. De fapt, ce deosebire este între stăpânul detronat și stăpânul cel nou? Dacă stăpânul fără inimă este răsturnat de pe tron, rezultatele sunt minime și satisfacțiile neînsemnate, fiindcă a fost detronat

numai chipul de lut sau de carne, dar același suflet rob de patimi stăpânește vrerile sociale. Lumea va pași mai departe din decadență în decadență, și plină de ură va continua lupta nimicitoare dintre frați.¹ De aceea putem spune că singurul remediu al durerii umane stă în convertirea ei către zările iubirii divine. *Dar numai cel ce se roagă cu adevărat simte și înțelege acest adevăr.*² Iar cel ce se roagă cu adevărat găsește puterea de afirmare plenară și eficientă a spiritului prin cultivarea *vieții de rugăciune*. S-a remarcat în acest sens că precum „fierul își schimbă culoarea și devine maleabil, tot astfel și sufletul omenesc prin rugăciune, sub acțiunea harului, își schimbă fața, progresând în asemănarea cu Dumnezeu, și devenind o unealtă a puterii divine în lume, un cristal pur ce răsfrânge măririle lui Dumnezeu printre oameni. Cel ce atinge culmile rugăciunii harice simte cu adevărat că nu e el cel ce trăiește, ci Dumnezeu cel sălășluit într-însul. Viața de rugăciune e viața în Dumnezeu, sau viața lui Dumnezeu în noi. Ea este un ferment activ de transformare a sufletului uman: e puterea care răstoarnă glia sufletului; făcând-o să dea rod însutit, sub ploaia darurilor divine și harului de sus. Prin rugăciune simțim prezența lui Dumnezeu în noi, și acțiunea noastră devine acțiune teandrică: lucrăm în lume ca fii ai lui Dumnezeu, după asemănarea lui Dumnezeu”.³

Astfel, sub aspect social, rugăciunea face ca inima omului să acționeze totdeauna cu milă și dreptate. Dovadă e faptul că stăpânii creștini – oameni de conștiință – cărora li se servește nu din frică sau cu ură, ci din dragoste, împotriva acestora

¹ Diacon Nicolae Mladin, „Despre rugăciune”, în *Revista Teologică*, nr. 3-4 / 1940, p. 96.

² *Ibidem*, p. 103.

³ *Ibidem*, p. 95

nu se ridică niciodată murmurul protestatar al revoltei.⁴

Prin urmare, *darul social al rugăciunii este iubirea practică și activă*, fiindcă, împărtășindu-ne prin rugăciune de iubirea divină, facem ca această iubire să devină vie și roditoare față de viața semenilor noștri. Cei ce se împărtășesc prin rugăciune de iubirea lui Hristos au fost în stare să sângereze, jertfindu-se nu numai pentru rănilor sufletești, ci și pentru toate durerile fizice ale omenirii. Ei vedeau pe Hristos jertfindu-se în diversele fețe ale suferinței umane și, făcând roditoare iubirea lui Hristos primită prin harul rugăciunii, au început să apară în lume tot felul de opere ale samarineanului milostiv, concretizate în spitale, orfeline, azile, pentru salvarea victimelor mizeriei sociale...

De aici vedem că ancorarea vieții sociale în sfera exclusivă a economicului se axează pe instabilitate și revoltă. Susținută însă de duhul jertfelnic al dragostei izvorâte din sufletul îngenunchat la rugăciune, dinamizează creator viața socială.

În altă ordine de idei, referindu-ne la *importanța vieții de rugăciune în familie*, vom urmări, în continuare, pledoaria unui cercetător de unanimă recunoaștere în acest sens: „...Este esențial ca perechea de îndrăgostiți ce se pregătește pentru căsătorie să învețe să se roage împreună. Am văzut deja că momentele de însoțire a celuilalt cu rugăciunea de mulțumire sau de cerere (fiecare pe cont propriu) sunt numeroase. A se ruga împreună însă este foarte diferit. Rugăciunea este o realitate relațională. Omul, cu ajutorul

lui Hristos, cu lumina și puterea Spiritului Sfânt, încearcă, cu toată ființa lui, să instaureze un raport personal cu Dumnezeu. Aceasta înseamnă că rugăciunea adâncește și întărește caracterul relațional al inimii umane. Deoarece îndrăgostirea este exact trezirea relaționalității în individ și duce la comuniune între persoane – doar în momentul acela se împlinește iubirea – se înțelege imediat importanța rugăciunii. Raportul cu celălalt înseamnă ieșire din sine însuși, recunoașterea celuilalt și instaurarea unei relații fidele și stabile. Rugăciunea este o deschidere progresivă a relației înspre celălalt, până la recunoașterea unei prezențe ce „alimentează” dorința ca celălalt să-și împlinească planul cu cel ce se roagă. Rugăciunea argumentează conștiința fidelității și a stabilității. Se observă imediat deci, cât de legată este rugăciunea cu relaționalitatea creatoare și, prin urmare, cu îndrăgostirea. Mai mult, cele două persoane se însoțesc reciproc înaintea lui Dumnezeu, fiecare simte în ce raport se află celălalt cu Dumnezeu. Încet, încet, rugăciunea va pătrunde și va defini dragostea lor. Astfel, rugăciunea îi va ajuta pe cei doi să înțeleagă, progresiv, că sunt făcuți pentru iubirea conjugală și să primească această iubire ca pe o misiune pe care le-a încredințat-o Dumnezeu, pentru ca iubirea însăși, prin ei, să apară în lume. Inițial rugăciunea poate fi spontană, sau biblică, scurtă (rugăciuni scurte repetate deseori împreună), dar progresiv, rugăciunea însăși, ce evoluează o dată cu iubirea lor, îi va face să se roage împreună cu Biserica, va deveni liturghie. A se

4 Ibidem, p. 96

ruga împreună și a participa la viața de rugăciune a Bisericii, înseamnă și „exercițiu” de acceptare a obiectivității vieții celui alt. Este vorba de a-l accepta pe acel Hristos prezent în Evanghelii, un Hristos euharistic și nu unul visat, imaginat, intim. Prin urmare, rugăciunea va deveni reală, parte din viața concretă ce va duce tot la viață. Prin intermediul rugăciunii cu Hristos cel adevărat, până și lucrurile neplăcute, dificile, momentele dramatice vor fi absorbite de rugăciune, iar cei doi le vor vedea într-o lumină nouă. Această lumină pune în evidență semnificația cea mai profundă a lucrurilor, semnificație legată de-acum înainte de iubire”.⁵

De aici putem înțelege mai bine că familia devine cu adevărat o „biserică în miniatură”⁶ – cum spunea Sfântul Ioan Gură de Aur – atunci când deopotrivă soții și copiii obișnuiesc să se roage împreună.

Se spune adesea că la iubirea sacră familială un rol hotărâtor îl are relația de colaborare eficientă a soților, la care se adaugă nașterea, creșterea și educația copiilor. Cu atât mai mult sacralitatea iubirii familiale este întreținută ca o flacără de lumină mereu aprinsă prin rugăciune. Iar viața de rugăciune va fi întreținută de înfrânarea postului, de comuniunea sfințelor cântări și prin participarea la viața de har a Bisericii.

Prin harul rugăciunii în viața familială, „credința ca rod al Duhului” (Galateni 5, 22) va fi statornică și tot mai mult „lucrătoare prin dragoste” (Galateni 5, 6), menținând astfel fidelitatea conjugală ca pace și bucurie sfântă, pe măsură să înfrunte și să depășească greutățile inerente vieții, precum și ispitele venite din toate părțile.

Rugăciunea va fi în acest caz și un mijloc esențial în educarea copiilor. Dacă este de toți admis faptul că factorul prim și esențial în educarea copiilor este familia, va trebui să venim cu precizarea că educația mai întâi se învață din îndemnurile și exemplul părinților, dar ea constituie în același timp și un exercițiu pentru formarea deprinderilor religio-morale. Nu a unor deprinderi reci și mecanice, ci încălzite de puterea iubirii părintești. Dar prin nimic nu-și va dovedi

⁵ Marko Rupnik, Serghei Averintev, *Adam și coasta sa. Spiritualitatea iubirii conjugale*, trad. de Constantin Hadarag, Ed. Ars Longa, Iași, 1998, pp. 53-54.

⁶ Omilia 20 la Efeseni, P.G. 62, 143.

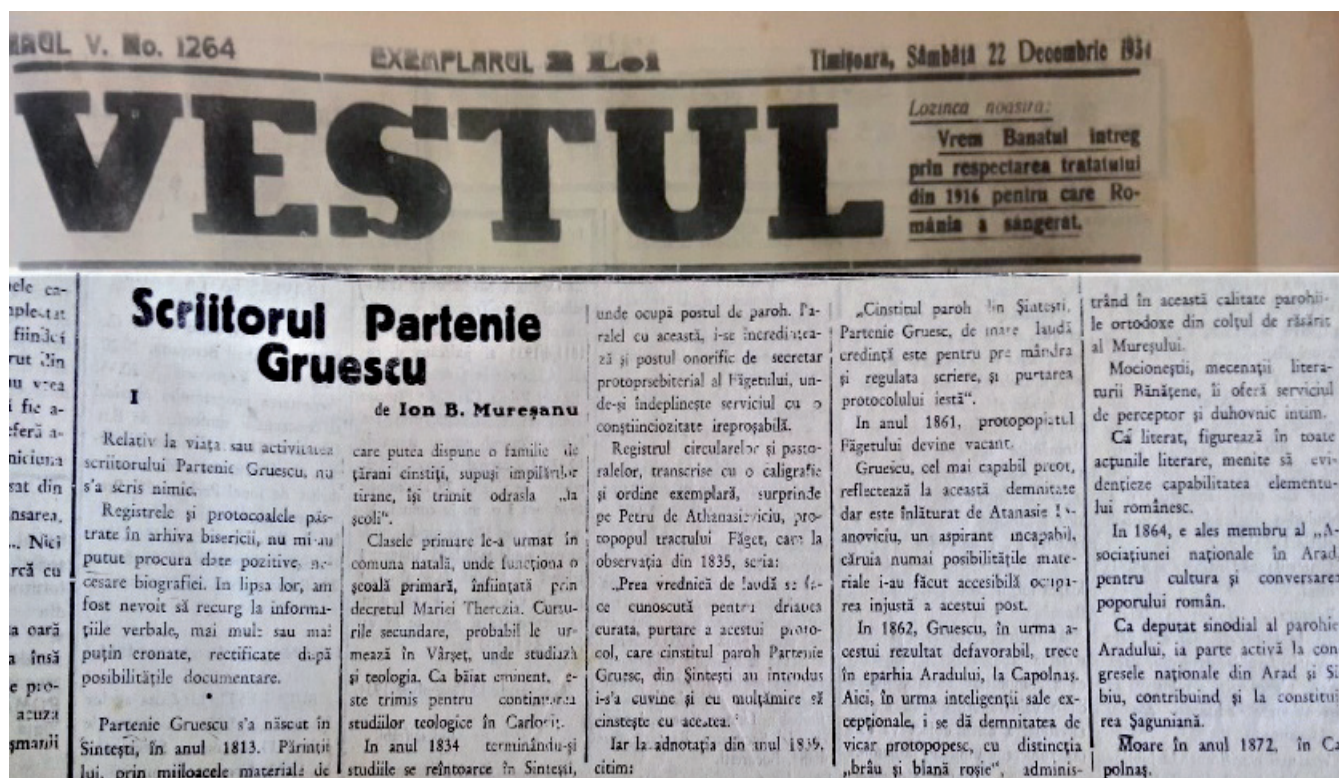
iubirea eficiența și statornicia, dacă nu va începe și nu va arde la candela rugăciunii. Niciodată nu va uita copilul iubirea sinceră a mamei care-i va împreuna pentru prima dată mâinile și va rosti alături de el prima rugăciune. Va rămâne veșnic întipărită în sufletul omului iubirea părinților concretizată, de pildă, în rugăciunea și colindele de Crăciun, sau rugăciunea și ciocnirea oului roșu cu intonarea în comun a imnului învierii, de Paști.

Dar deprinderile nu se creează numai prin rugăciunea de la Crăciun și de la Paști. Singure acestea vor rămâne nostalgii pierdute în caietul vremii și în amurgul uitării, dar nu vor avea finalitatea *fortificării caracterului religios-moral al adevăratului creștin, pe care îl aduce rugăciunea*. Pentru acest motiv, atât educarea copiilor, cât și comunicarea reciprocă între soți a calităților, și corectarea defectelor, impune ca rugăciunea să devină o constantă vie a comuniunii familiale, prin care fiecare membru să-și întărească forțele morale în lupta vieții, simțind neconținut prezența iubirii lui Dumnezeu în viața lui. Prin rugăciune, faptele omenești vor deveni roadele unui pom de toți căutat, iar familia o oază în care omul se va regăsi pe sine însuși în comuniunea iubirii lui Dumnezeu.

Din cele până aici expuse, vedem că *viața de rugăciune* poate schimba în bine chipul acestei lumi, prin înnoirea vieții omului, pătrunsă de iubirea lui Hristos. Viața de rugăciune, curățind sufletele oamenilor de păcate și patimi, le angajează pe drumul virtuților creștine, menite să statornicească sfințenia vieții și împărăția lui Dumnezeu pe pământ.

PREOTUL CĂRTURAR PARTENIE GRUESCU (1813-1873). CONTRIBUȚII BIOGRAFICE

Prof. dr. Dumitru Tomoni

Chiar dacă într-o scrisoare trimisă în 11/23 noiembrie 1851 lui Atanasie Șandor, profesor la Preparandia din Arad, Partenie Gruescu se prezenta cu evidentă modestie drept „preot de sat”¹, preocupările și activitatea desfășurată îl contraziceau. Prin bibliografia consultată în redactarea studiilor sale – George Pray, Francisco Grisellini, Martin Opitz, Damaschin Bojincă, Atanasie Marienescu etc. –, prin bogata sa bibliotecă ce cuprindea lucrări românești, străine și ale românilor de peste Carpați², prin temeinica cultură, multiplele preocupări intelectuale și contactul cu personalități de referință din Banat

¹ Partenie Gruescu, *Evenimentele anului 1848 și 1849 prin ținutul Făgetului*, Biblioteca Academiei, ms. 1059, f. 70;

² „Revista Carpaților”, București, an II, iulie 1861, p. 799

și Transilvania – Alexandru Mocioni, Vincențiu Babeș, George Bariț, Alexandru Papiu Ilarian, Pavel Vasici etc. –, preotul din Sintești și Căpâlnaș a fost un cărturar în adevăratul sens al cuvântului.

În ciuda acestei complexe activități, colbul uitării s-a așternut nemeritat și peste această importantă personalitate a zonei Făgetului. Abia în anul 1934, preotul sinteștean Ion B. Mureșianu³, publică două articole în ziarul „Vestul”⁴, unde,

³ Ion B. Mureșianu (1914, Sintești-2001, Timișoara). Studii preuniversitare la Liceu „Decebal” din Deva; universitare de teologie la Academia Teologică din Caransebeș (1928-1942). Preot în Zolt și Banloc, protopop la Ciacova și Deta, consilier cultural al Arhiepiscopiei Timișoarei (1962-1972). (*Enciclopedia Banatului*, vol. II, Istoriografie, coordonator general: Crișu Dascălu, coordonator principal: Dumitru Tomoni, București, Editura Academiei Române – Timișoara, David Press Print, 2020, p. 202)

⁴ Numerele 1264 din 22 decembrie și 1266 din 29 decembrie.

bazându-se mai mult pe informații verbale decât pe documente, după propria-i consemnare, reconstituie aspecte din biografia lui Partenie Gruescu: „Registrele și protocoalele păstrate în arhiva bisericii, nu mi-au putut procura date pozitive necesare biografiei. În lipsa lor, am fost nevoit să recurg la informațiile verbale, mai mult sau mai puțin eronate, rectificate după posibilitățile documentare”⁵. Așa cum va mărturisi mai târziu, cele mai multe informații i le-a dat preotul Eugen Sudrieșan din Coșteiul de Sus, „un bun cunoscător al trecutului cultural bănățan”⁶.

Într-adevăr, unele informații sunt controversate sau chiar eronate. Astfel, Mureșianu consideră că Gruescu s-a născut în anul 1813 la Sintești într-o familie de țărani, dar într-un studiu publicat în anul 1980 în revista „Mitropolia Banatului” același autor consemnează localitatea Coșava drept loc

⁵ Ion B. Mureșanu, *Scriitorul Partenie Gruescu*, în „Veatul”, an. V, nr. 1264 din 22 decembrie 1934, p. 1

⁶ Dumitru Tomoni, *Nord-Estul Banatului și Marea Unire. Contribuții documentare*, Timișoara, Editura Mirton, 2003, p.

al nașterii cărturarului bănățean, „unde părinții săi, țărani săraci, s-au stabilit după ce pleacă din Sintești”⁷. Aceeași localitate este menționată și de Pavel Vesa în lucrarea *Clerici cărturari arădeni de altădată*, dar în Registrele de stare civilă aflate la Serviciul Județean Timiș al Arhivelor Naționale nu apare la Coșava nici un botezat cu numele cărturarului, în anii 1810-1820. Pentru că nu am găsit registrele de la Sintești pentru această perioadă, considerăm că Partenie Gruescu s-a născut în acest sat și abia mai târziu s-a mutat cu părinții în satul Coșava.

La fel de controversată este și perioada studiilor. Mureșianu menționează că Partenie Gruescu a urmat cursurile primare la Școala confesională română din Sintești și pe cele secundare și teologice la Vârșeț și Carloviț, informații ce apar și în *Enciclopedia Cugetarea*⁸.

⁷ Ion B. Mureșanu, Ioan Mureșianu, *Din trecutul parohiei Sintești*, în „Mitropolia Banatului”, an. XXX, nr. 4-6, aprilie-iunie 1980, p. 342

⁸ Lucian Predescu, *Enciclopedia României Cugetarea*, Ediție anastatică, București, Editura Saeculum I.O. și Editura Vestala, 1999, p. 381

ПЕГОКОЛАХА РЪПОСАЦИАГОР									
А. С. КИСЕЧИЙ ДИИ			А. КЪРІА ХРАМЪ МСТО						
Помъ- рѣ- вѣ- торѣ	Анѣл, Анѣл шѣ зѣва морѣи	Анѣл, Анѣл шѣ зѣва морѣи	РЪПОСАТЪА				А. О. К. С. А.		Прѣимирѣ сѣинѣлѣрѣ Тайни шѣ Алѣ сѣзѣи дѣи прѣжѣр
	Нѣмелѣ шѣ	Нѣмелѣ шѣ	Вѣрѣта Анѣ	Мѣрѣтѣрѣсѣрѣ Анѣ	Сѣтѣрѣ Анѣ	А. О. К. С. А.		Нѣмелѣ шѣ	
	Прѣолѣка Анѣ	Прѣолѣка Анѣ	Вѣрѣта Анѣ	Мѣрѣтѣрѣсѣрѣ Анѣ	Сѣтѣрѣ Анѣ	Нѣщѣрѣи	Анѣщѣи	Прѣолѣка Прѣолѣка Анѣ	
1873.	Груеску	Груеску	Груеску	Груеску	Груеску	Груеску	Груеску	Груеску	Груеску
11	13.	13.	13.	13.	13.	13.	13.	13.	13.
CONSEMNAREA DECESULUI – CĂPĂLNAȘ, 11 IULIE 1873									

În schimb, Pavel Vesa consemnează că Gruescu a urmat școala primară la Coșava și apoi Preparandia din Arad, informații parțial confirmate documentar⁹. Dacă în privința școlii primare nu face nicio trimitere, în schimb, în privința studiilor teologice apelează la statisticile lui Teodor Botiș, profesor la Preparandia arădeană¹⁰. Într-adevăr, în anul școlar 1830/1831 Partenie Gruescu, domiciliat atunci în Coșava, este menționat în rândul celor 12 absolvenți de teologie. Mai mult, Gruescu nu figurează în nicio statistică a cursanților secției române a Școlii clericale din Vârșeț¹¹, astfel că nu avem nicio îndoială că și-a făcut studiile teologice la Preparandia din Arad.

După terminarea studiilor, în anul 1834 este hirotonit preot în Sintești¹². Paralel cu funcția de preot, Partenie Gruescu a deținut și funcția onorifică de secretar protopresbiterial al Făgetului,

⁹ Pavel Vesa, *Clerici cărturari arădeni de altădată*, Arad, Editura Gutenberg Univers, 2008, p. 110

¹⁰ Teodor Botiș, *Istoria Școalei Normale (Preparandia) și a Institutului teologic ortodox român din Arad*, Arad, Editura Consistoriului, 1922, p. 680

¹¹ Bujor Păcurar, Ioan Cipu, Dumitru Tomoni, *Monografia protopopiatului ortodox român al Făgetului. 300 de ani de existență atestată*, Timișoara, Editura Învierea, 2016, p. 135-136

¹² Nicolae Dumbrăvescu, *Partenie Gruescu – un memorialist mai puțin cunoscut al revoluției de la 1848-1849 din Banat*, în „Restituiri bănățene”, vol. V, Timișoara, Edit. Eurostampa, 2017, p. 151-153

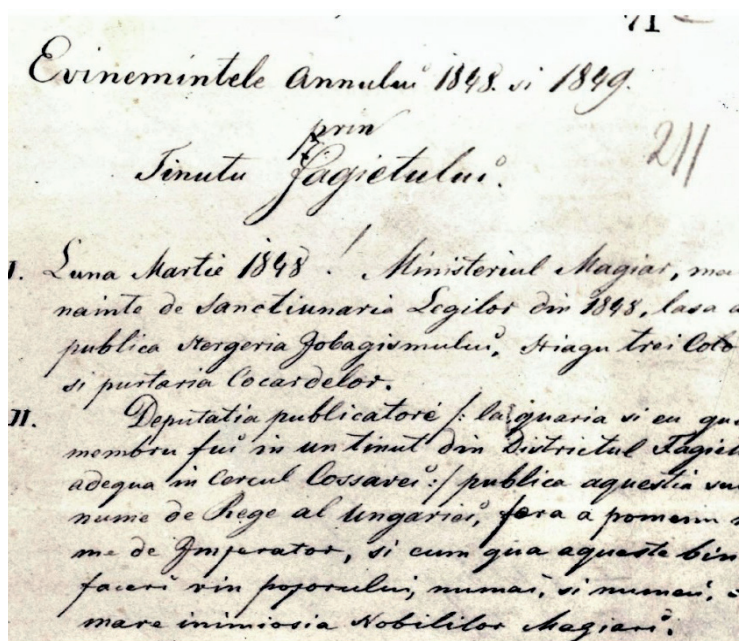
unde dă dovadă de multă conștiinciozitate, bucurându-se de aprecierea protopopului tractului, Petru Atanasievici: „Cinstitul paroh din Sintești Partenie Gruescu, de mare laudă și

credință este pentru prea mândra și regulata scriere și credință”¹³. Se implică activ în Revoluției de la 1848-1849 din Banat, ia parte la adunarea organizată de Eftimie Murgu la Lugoj, în ziua de 15 iunie, și are un rol important în evitarea unei confruntări directe între revoluționarii maghiari și românii adunați în Făget, în octombrie 1848.

În anul 1861, odată cu vacantarea postului de protopop al Făgetului, Partenie Gruescu și-a depus candidatura, dar prin mijloace necinstite postul a fost ocupat de Atanasie Ioanovici. Dezamăgit, trece în anul 1862 în eparhia Aradului, unde primește și funcția de vicar protopopesc. În anul 1864 este membru al „Asociațiunii naționale din Arad pentru cultura și conservarea poporului român”.

La fel de controversată pare a fi și data trecerii la cele veșnice. Ion B. Mureșanu, și după el Lucian Predescu și Pavel Vesa, susțin că Partenie Gruescu a murit la Căpâlnaș, în anul 1872. În realitate, conform registrului de stare civilă al parohiei Căpâlnaș („Protocolul răposaților”) decesul a

DESCRIEREA REVOLUȚIEI DE LA 1848-1849 DIN ZONA FĂGETUL

avut loc în iulie 1873, cauza morții fiind „colera” din acel an.

Prin activitatea și responsabilitățile avute în plan bisericesc – preot, secretar protopresbiterial, vicar protopopesc, membru în Congresul Național Bisericesc etc. –, prin articolele publicate în „Albina”, „Gazeta Transilvaniei” și „Telegraful Român” și prin studiile lăsate în

manuscris – *Evenimentele anului 1848 și 1849, prin ținutul Făgetului; Timpul său, zis despre unele așezăminte naționale de cultivarea poporului român din monarhia austriacă și Descrierea etnografică și topografică a comunității și circumstărilor ei din Sânteștiu după înalta poruncă a Ecselenței Sale Domnului Guvernator al nostru Graf Ioan de Cromberg prin circulariul Măriei Sale Domnului nostru Episcop Samuil Mașirevici din 4 februarie 1859 No 113 nouă comunicată și pusă în lucrare și prin Partenie Gruescu, parohul Sânteștiului prelucrată, culeasă și alcătuită*¹⁴ –, Partenie Gruescu a fost prima personalitate culturală cunoscută în zona Făgetului.

¹³ Ion B. Mureșanu, *Scriitorul...* p. 1

¹⁴ Pavel Vesa, *Clerici...*, p. 110-112

„Aduceți-vă aminte de mai-marii voștri care v-au grăit cuvântul lui Dumnezeu; priviți cu luare-aminte cum și-au încheiat viața și urmați-le credința”!

Evrei 13,7

GENERALUL DIMITRIE PETRESCU TOCINEANU – EROU AL LUGOJULUI

Preot dr. Emanuel Gafița

Dimitrie Petrescu Tocineanu s-a născut în anul 1893 în părțile Moldovei, la Bârlad, într-o familie cu tradiții militare. Tatăl său a fost colonel de armă geniu, având același nume. În anul 1912, s-a înrolat voluntar în armată, dornic să participe la Războiul Balcanic din anul 1913. Parcurge cursurile Școlii Militare de Ofițeri de Infanterie, participând apoi la Primul Război Mondial.

În ciuda tinereții sale, primește misiuni importante. Proaspăt avansat locotenent în 15 decembrie 1915, de la 1 ianuarie 1916 este trimis atașat militar la Legația Română din Petrograd - Rusia, unde ministru plenipotențiar era Diamandy. În numele Țarului Nicolae al II-lea, pentru activitatea sa, partea rusă îi acordă Ordinul „Sfânta Ana”. Mai târziu, partea română îi conferă Ordinul „Steaua României”. Aceste distincții influențează rapid cariera militară. La 3 iunie 1917, Tocineanu, în vârstă de doar 24 de ani, este avansat căpitan și este trimis pe front, o lună mai târziu. În august 1917, luptă contra trupelor germane la Varnița, lângă Adjud, iar apoi contra trupelor rusești care părăsiseră frontul și se aflau în retragere din Basarabia, jefuind și terorizând populația civilă.

După ce a luptat contra germanilor și a rușilor, Dimitrie Tocineanu va da piept cu un alt inamic. În decembrie 1918, Consiliul Dirigent a cerut intervenția trupelor române împotriva unităților bolșevice maghiare ale lui Bela Kuhn. Trece în Transilvania cu regimentul de Gardă nr. 2 ajungând la Sibiu în 18 decembrie 1918 iar apoi la Zam, pe Mureș.

Bolșevicii maghiari devenind o problemă la nivel european, trupe franceze aveau să ajungă în Banat. Căpitanul Tocineanu devine atașat al Diviziei 11 Coloniale Franceze, apoi al Diviziei

17 Coloniale - General Goudrecourt. În această calitate a colaborat cu generalii francezi Pruneau, Gougan, De Lobit și a fost prezentat viitorului mareșal Franchet D'Esperay, generalului Berthelot și Prințului regent al Iugoslaviei, Alexandru.

La 10 februarie 1919, căpitanul de infanterie Tocineanu este trimis în misiune la Timișoara, ca ofițer de legătură între armata română ce acționa în Transilvania și armata sârbo-franceză

din Banat, fiind astfel primul militar român din Vechiul Regat, care a venit în Banat. La 9 mai 1919, sosește la Timișoara generalul de divizie Berthelot, unde este întâmpinat de căpitanul Tocineanu, ca reprezentant al armatei române. Pe parcursul întregii veri Tocineanu se deplasează în mai multe părți ale Banatului unde sunt înregistrate conflicte între români și trupele sârbești.

În vremea respectivă noua graniță de vest a României nu era definitiv stabilită. În această perioadă foarte densă, marcată de schimbări dramatice din Europa, Dimitrie Petrescu Tocineanu primește din nou o misiune sensibilă.

A continuat activitatea de legătură cu armata franceză până la ocuparea Budapestei, la 4 august 1919, dată după care francezii au plecat la Istanbul. Căpitanul Tocineanu, după această dată și până la părăsirea Budapestei de către trupele române, a fost numit consilier militar și șef de cabinet al Înaltului Comisar al Guvernului Român la Budapesta - ministrul Diamandy, cel cu care lucrase la Petrograd, la intervenția acestuia. Urmează o nouă și firească avasare în grad - la 1 aprilie 1920 devine maior. Avea doar 27 de ani!

În anul 1923 a fost încadrat în Regimentul 17 Infanterie din Lugoj. Anul 1928 coincide cu

încadrarea maiorului Tocineanu în Batalionul 12 Vânători de Munte „Spătaru Coman”, dislocat în Lugoj de la Suceava. Peste doi ani (1930) este avansat la gradul de locotenent colonel și numit comandant al batalionului amintit. În anul 1934 batalionul său este transferat la Câmpeni, iar odată cu acesta se retrage și Tocineanu din Lugoj. Înainte de plecare a fost invitat de prefectul județului, primarul orașului, oameni de cultură, muzicieni, sportivi, ziariști și cadre militare care i-au mulțumit pentru devotament și implicare orășenească, însoțindu-l până la gară.

În anul 1935 este numit comandantul Regimentului 2 Gardă din București. La plecarea din Câmpeni a donat solda sa pe o lună pentru premiera elevilor merituosi din oraș. Următoarea avansare în grad (colonel) va avea loc de Ziua Regelui - 10 Mai 1936. În 1938 este numit prefect al județului Brașov, iar în anul 1939 este transferat în garnizoana Turnu Severin, în comandamentul Diviziei 19 Infanterie. Este ales președinte al Comitetului Bănățeano-Timocian (pentru românii din Serbia) iar în 1941 avea să ajungă prefect al județului Mehedinți.

În funcția vacantată de președinte este numit preotul Gheorghe Suveiche, ce militează

pentru unirea teritoriilor românești din Serbia cu România. Acesta a avut o întâlnire secretă în capitală cu Regele Mihai I și cu Generalul Ion Antonescu, prim-ministrul vremii, ce i-au promis că la momentul oportun România va ocupa Banatul de Vest și regiunea Timocului, viețuită de români.

La începutul celui de-al Doilea Război Mondial, colonelul Tocineanu este numit comandant al Brigăzii 19 Infanterie Turnu-Severin. De pe front acesta îi scrie preotului Suveiche solicitându-i să intervină la mareșalul Antonescu pentru a fi chemat de pe front și să preia comanda trupelor române ce urmau să treacă granița spre vest pentru alipirea celor două teritorii locuite de români. Ion Antonescu dă curs solicitării, iar în septembrie 1941 Tocineanu este chemat de pe front și încadrat în comandamentul Companiei 6 Artilerie din Timișoara, ce pregătea misiunea de alipire a celor două regiuni. În cele din urmă lucrurile capătă o întorsătură aparte întrucât germanii aveau să afle de planurile românilor iar Antonescu ordonă chemarea la București a preotului Gheorghe

Suveiche și a colonelului Tocineanu. Aici preotul Suveiche este arestat pe loc și deportat în lagărul hitlerist de la Dachau, unde avea să moară în 1942, iar colonelul Tocineanu cere să plece înapoi pe frontul rusesc.

La 11 februarie 1943, aflat în fruntea Diviziei 19 Infanterie, ce se retrăgea din Caucaz, colonelul Tocineanu a fost grav rănit lângă orașul Abinskaia din regiunea Kuban, unde avea să-și dea ultima suflare la 27 februarie, având doar 50 de ani.

În al Doilea Război Mondial, Dimitrie Petrescu Tocineanu a participat la cucerirea Peninsulei Taman din Crimeea, în Kuban, la Cerci, Krasnodar, Krimskaia și Abinskaia. Pentru meritele sale a fost decorat cu Ordinul „Mihai Viteazul” și avansat de Regele Mihai I la gradul de general de brigadă post-mortem. A fost adus de familie și înhumat în Cimitirul Ortodox de pe drumul Făgetului din Lugoj, respectându-i-se astfel ultima dorință.

Tocineanu a sosit la Lugoj în 22 martie 1919, ca prim ofițer român. Activitatea desfășurată în orașul de pe Timiș îl unește definitiv cu acest oraș, legând relații trainice cu bănașenii prin

firea lui atentă, amabilă și sociabilă. Aici avea să își găsească și jumătatea inimii, căsătorindu-se în vara anului 1920 cu fiica patriotului lugojean Isidor Pop, care era și nepoată a revoluționarului pașoptist Ioan Maier. Legându-și inima de o lugojeancă, avea să se îndrăgostească și de orașul de pe Timiș. A fost artist, violinist de mare clasă și a participat la înființarea primei Filarmonici lugojene, pe timpul când în țară existau doar șapte orchestre filarmonice care concertau și în alte orașe, Filarmonică pe care a și prezidat-o între anii 1928-1935. A participat la numeroase acțiuni de binefacere, fiind și un acerb susținător al fotbalului lugojean. A construit prima tribună de lemn a Clubului Sportiv „Vulturii” și a patronat prima asociație a fotbaliștilor lugojeni între 1931-1936. Printre multe altele a și organizat activitatea Cazinoului Militar Civil din Lugoj.

Atât pe plan cultural, cât și sportiv, Tocineanu a obținut calificative maxime. Pentru activitatea în fruntea Filarmonicii din Lugoj, a primit medalia „Meritul cultural”, care se acordă doar artiștilor consacrați iar pentru activitatea sportivă, cel mai mare premiu a fost pregătirea marii performanțe de a califica echipa de fotbal în campionatul național - ediția 1937-1938. Bilanțul singurei prezențe a „Vulturilor” în prima ligă a țării a fost unul onorabil: șase victorii, două egaluri și zece înfrângeri din 18 meciuri jucate, cu un golaveraj de 24-41.

Generalul Tocineanu a luptat în trei războaie: Războiul Balcanic, Primul Război Mondial și Al Doilea Război Mondial. A fost și un diplomat de finețe care a reprezentat Statul Român, mai întâi la Legația militară a României de la Petrograd, Rusia (1916), apoi la Înaltul Comisariat Român din Budapesta (1919). A primit trei medalii: „Avântul țării - campania 1913”, „Bărbăție și Credință” și „Meritul Sanitar - clasa a II-a”. După spusele membrilor familiei (Rodica Dăncilă, n. Tocineanu și Dan Tocineanu): „pe parcursul carierei sale militare, a fost avansat numai la excepțional”.

Generalul a iubit Lugojul nespus de mult, aducându-și obolul la creșterea prestigiului cultural al orașului de pe Timiș.

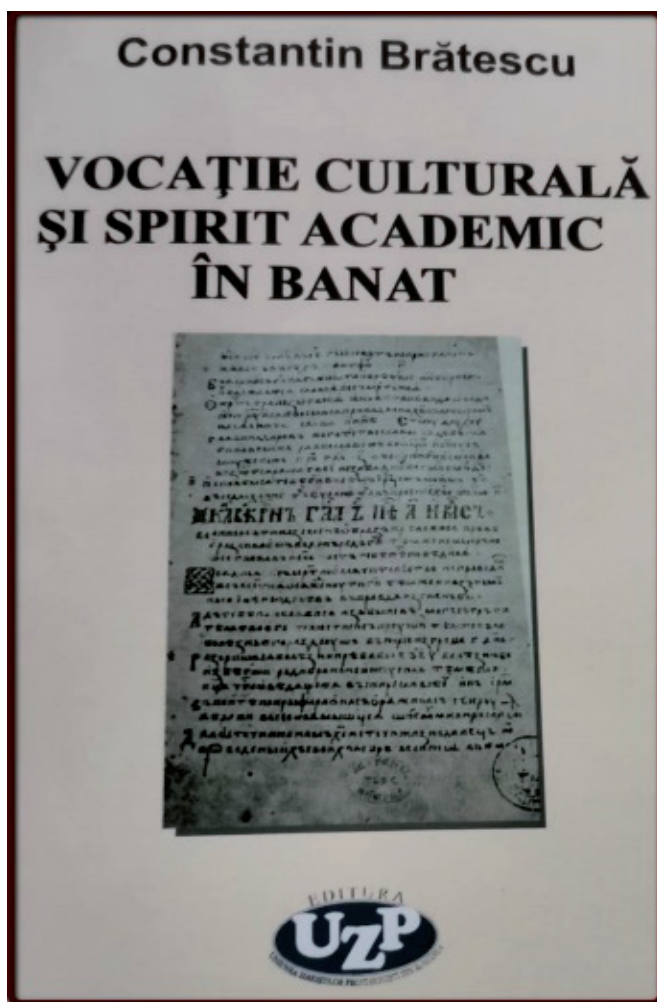
Pentru întreaga sa activitate militarii lugojeni, cadre în rezervă și în retragere, l-au ales ca patron spiritual pe generalul de brigadă Dimitrie Petrescu Tocineanu, Asociația Națională Cultul Eroilor „Regina Maria” - Filiala Lugoj, priminând numele său - „General Dimitrie Petrescu Tocineanu”. În anul 2009, de Ziua Eroilor, generalul erou Tocineanu a fost pentru prima dată comemorat de autoritățile locale, obicei ce s-a încetățenit în fiecare an până în prezent¹. Prin legăturile sale profunde cu orașul de pe Timiș, generalul poate fi declarat drept lugojean².

¹ Gheorghe Luchescu, *Spații Sacre*, Editura Eurostampa, Timișoara, 2021, pp. 281-284.

² <https://redesteptarea.ro/generalul-lugojean-care-a-luptat-in-trei-razboaie/> - 20.01.2022; Articol semnat de Cristian Obeadă de la Redacția Redesteptarea Lugoj, 8 iulie 2018.

CONSTANTIN BRĂTESCU, VOCAȚIE CULTURALĂ ȘI SPIRIT ACADEMIC ÎN BANAT – CONTRIBUȚII CARANSEBEȘENE

Preot prof. univ. dr. Sorin Cosma

Apariția unei cărți bune constituie totdeauna un adevărat eveniment cultural, fiindcă luminează mintea și simțirea cititorului, orientându-le spre valorile autentice menite să dea sens dinamic și creator vieții personale și ordinii sociale.

O astfel de carte este și cea la care ne vom referi în cele ce urmează, considerând însă potrivit ca încă de la început să arătăm că importanța istorică pe care o prezintă volumul de față își dovedește actualitatea, fiind o adevărată lumină

în întunericul și ceața vieții omului postmodern „lipsit de cer și pământ”, de Dumnezeu și de patrie, navigând haotic pe valurile învolburate ale unei lumi consumiste orientată egocentric și strict material, prin descătușarea libertății autopermissive lipsită de responsabilitate, încât relativizând valorile perene, reale, autentice, impune o subcultură ce debusolează perspectiva creatoare a conștiinței umane și vieții sociale.

În același timp, lipsa educației autentice menită să statornicească conștiința de neam în sufletul omenesc, anulează dreptul istoriei de a fi „*magistra vitae*”, creând confuzie, derută și rătăcire în comunicarea și comuniunea interumană...

Referindu-ne în special la cartea de față, vom spune că, redând vocația culturală și spiritul academic în Banat, autorul, *Prof. Constantin Brătescu, director al Direcției Județene Caraș-Severin a Arhivelor naționale între 1970 – 2006*, arată în *studiul introductiv* (pp. 1-16) că volumul „readuce în atenția cititorilor rolul jucat de către intelectualii bănățeni la configurarea și afirmarea Academiei Române încă din anul zămislirii sale. Cartea se dorește a fi locul în care îi întâlnim pe academicienii născuți în Caransebeș, pe cei așezați vremelnice sau pentru totdeauna în acest loc binecuvântat, pe cei născuți aici, înșcoliți în așezămintele de învățământ din oraș dar afirmați în alte centre de cultură, precum și pe cei care au poposit aici fie și pentru câteva zile, analizând pulsul orașului sau conferențiind despre teme de mare interes în perioada interbelică” (p. 14). Astfel, „până la Marea Unire, Caransebeșul a fost singurul oraș cu instituții de învățământ în care s-au pregătit generații de preoți și învățători pentru nevoile localităților din Banat; a devenit un centru tipografic românesc nu numai de interes

regional, fiind multă vreme singura cu acest profil din provincie. Cetate de spiritualitate ortodoxă română, centru de tradiție în învățământul pedagogic românesc...centru al mișcării naționale din Banatul montan, Caransebeșul și-a păstrat statutul de puternic centru cultural și după Marea Unire prin implicarea în continuare a celor care au purtat mai departe făclia ortodoxiei și culturii prin profesorii cărturari de la Academia teologică și cei de la liceul *Traian Doda* și școala normală de învățători, cărora li s-au adăugat și alți intelectuali din alte domenii: medicină, drept, științe economice ș.a.” (pp. 14-15).

Judicios conceput, volumul este împărțit în șase părți, după cum urmează:

Partea I-a: Apărători de credință străbună și de trainică cultură națională (pp. 17-80) cuprinde personalitățile ierarhilor academicieni care au condus destinele eparhiei Caransebeșului dinaintea Marii Uniri: Nicolae Popea; din perioada următoare Marii Uniri: Elie Miron Cristea; din perioada comunistă: Mitropolit Nicolae Corneanu; și a reactivării Episcopiei Caransebeșului: Episcopii: Emilian Birdaș și Laurențiu Streza.

Potrivit timpului în care au activat, precum și a problemelor cu care s-a confruntat Biserica și viața credincioșilor ortodocși români, cu care s-au identificat și pe care au reprezentat-o, deopotrivă sub aspect bisericesc și cultural, ierarhii caransebeșeni au fost și rămân pentru istorie ca „urzitori de fapte nepieritoare, providențiali și vestitori ai Marii Uniri, erudiți, editori ai unor cărți fundamentale pentru cultura națională, reîntemeietori de instituții de învățământ teologic și de viață monahală în Banatul montan.”

Partea a II-a: „Politicieni și deopotrivă cărturari în căutarea și afirmarea specificului cultural al Banatului” (pp. 80-160): Academicianul *Vincentiu Babeș* – apărător de limbă și neam și făuritor de presă românească; *Titu Maiorescu* – un olimpiu căutător de comori spirituale în Banat; Profesorul, cărturarul și omul politic *Vasile Goldiș*. Ani și momente petrecute printre bănățeni; *Nicolae Iorga* în conștiința caransebeșenilor;

Partea a II-a: Folclorul – o comoară la îndemâna înțelepților (p. 161-186): Academicianul *Atanasie M. Marinescu* – întâiul mare folclorist și etnograf

al Banatului; Academicianul *Enea Hodoș* în elita folcloriștilor bănățeni.

Partea a IV-a: „Cei angajați în bătălia pentru izbânda cuvântului românesc tipărit. Daruri din Banat pentru Academia Română” (pp. 187-217): Cărturarul bănățean *Petru Broșteanu*, membru corespondent al Academiei Române, mesager al culturii române în spațiul cultural central european și sprijinitor al învățământului pedagogic românesc din Banat; Înființarea tipografiei diecezane din Caransebeș – rod al implicării academicienilor *Petru Broșteanu* și *Nicolae Teclu*; manuscrise și cărți de cult – donații de excepție ale protopopului *Andrei Ghidiu* din Caransebeș pentru Academia Română.

Partea a V-a: Mesageri ai spiritului academic românesc în urbea Caransebeșului (p. 218-253). Academician *Iosif Vulcan*, cel mai însuflețit om de teatru al Transilvaniei; Un poet academician – *Octavian Goga*, participant la trei serbări cu caracter cultural – național organizate la Caransebeș; Extensiunile universitare clujene – prezență importantă în urbea Caransebeșului.

Partea a VI-a: „Elevi caransebeșeni de excepție în Academia Română” (pp. 254-306): Teologul și arhivistul Ștefan Meteș, un cuvios al istoriei – membru corespondent al Academiei Române; Academicianul Constantin Daicoviciu – elev eminent al liceului caransebeșean; Pictorul academician Corneliu Baba; Contribuții la cunoașterea vieții și activității academicianului Nicolae Boșcaiu, fiu al Banatului.

Chiar și numai această sumară evocare și eternizare a personalităților care și-au consacrat,

prin cuvânt, prin faptă și prin carte, activitatea pe aceste meleaguri, evidențiază iscusința cu care autorul a reușit să surprindă și să redea elementele specifice zelului lor creator de cultură academică pusă în slujba neamului pe care l-au reprezentat cu cinste, cu demnitate și cu jertfelnicie.

Pe de altă parte, constatăm că autorul realizează analize istorice obiective și pertinente, „sine ira et studio”, bazat pe o vastă bibliografie cu multe surse inedite, ce ilustrează întreg periplul întreprins în cercetarea sa, însumând 8 izvoare arhivistice, 19 publicații, la care se adaugă enciclopedii, documente în volum, scrisori și aprox. 130 cărți în volum, studii și articole. Printre acestea sunt prezente și 18 studii anterioare, purtând semnătura autorului, întărind astfel convingerea unei abordări temeinic documentată și prezentată la înaltă ținută academică.

Pe lângă aceasta, reținem și faptul că datele istorice sunt redată prin cele 640 note bibliografice, dar și prin participarea personală, nemijlocită a autorului în desfășurarea unor evenimente istorice din viața Cetății și a Bisericii caransebeșene,

sau în apropiata comunicare cu persoanele prezentate în carte; precum: Mitropolitul Nicolea Corneanu; Episcopii: Emilian Birdaș și Laurențiu Streza, Academicianul Constantin Daicoviciu ș.a., încât prezentul volum se prezintă ca un *studiu-document istoric* de referință în cercetarea academică, sau ca o adevărată *lecție de istorie* pentru contemporaneitate, pe măsura ca aceasta să-și găsească și să-și afirme *propria identitate*.

În concluzie, redat cu acribie științifică, prezentul studiu întregeste pe cele 9 volume anterioare cu privire la Banatul Montan, recomandându-l pe autor prin excelență istoricul Caransebeșului din epoca modernă.

Cât privește volumul de față, vom exclama, imitându-l pe Tudor Arghezi: „*frumoasă carte, cinste cui te-a scris!*”

Te întreb, PĂRINTE, cum de ne-am schimbat?
Cum am devenit... lacomi... răi și cruzi?...
Rugile cinstite, cum le mai auzi?
În al vremii mers, ce ne este dat?

Cum de rabzi minciuna? Cum de rabzi prostia?
Răutatea crește, cinstea e hulită -
De un timp încoace... țara-i pedepsită...
Pedepsit românul... pedepsită glia...

Luminează, DOAMNE, gândurile toate -
Încă mai avem oameni înțelepți -
Tu, PĂRINTE bun, poți să mai îndrești
Tot ce răii lumii cred că nu se poate.

Cinste și credință... asta am visat...
Și eu simt că visul... adevăr va fi -
Sub vegherea Ta, noi vom dăinui...
Dar... întreb, PĂRINTE... cum de ne-am
schimbat?...

Teona Scopus

Treime-taină necuprinsă,
Te simt în inimă aprinsă.
Căci inima-i un chivot sfânt,
Lăsat de Domnul pe pământ.

Arie cel rătăcit,
Și de diavol zăpăcit,
A răstălmăcit *Treimea*,
Arătându-și îngustimea.

Trei Ipostasuri Se iubesc,
În cer și pe pământ domnesc.
Homoousios au zis părinții
Când în Sinod s-au strâns toți sfinții.

O Ființă, Trei Persoane
Ce zâmbesc de pe icoane
Nenăscut, Născut, Purces
Din Scriptură am cules.

Alexandru Nicoară

SLOVA VIETII MELE

Trecut-au anii... vreo treizeci...
Am hotărât să-mi văd de drum...
Ce-a fost... a fost... e tihnă-
acum...
Cu zile calde... zile reci.

Altaru-n suflet a jelit...
Noi candelă tot am aprins -
Anii cei tineri... toți s-au stins...
Și alții... mulți... tot au venit.

Ce am făcut? Am mers și-am
mers...
Și sentimente toate-am strâns -
Am plâns... nu-mi pare rău... am
plâns...
Și lacrimi multe tot am șters.

Și anii m-au luat cu ei,
Să-i pot trăi m-au ajutat -
N-am regretat... n-am regretat...
Am mers... la pas... cu anii mei.

Am vrut să-mpart ce-i de trăit...
O viață-n doi... nu s-a putut...
Am înțeles... și am tăcut...
Și tinerețea... a murit.

În miezul meu... m-am
pensionat -
În suflet... candelă-am aprins -
Dar... în altarul meu a nins...
A nins curat... a nins curat...

Și... am trăit și primăveri...
Și toamne multe am trăit -
Am înțeles și am muncit...
Pe-un drum ducând spre
nicăieri.
Nevastă... nu a fost să fiu...
Singurătatea neam mi-a fost -
Dar cât de greu... și cu ce cost...
Am renunțat la bisturiu...

Încet... încet...am obosit -
Cum să renunț... am învățat -
Și iarăși... iar... m-am pensionat...
Ceva, în mine, a murit.

Bucăți de suflet... cioburi vii...
Și candelă... și sloiuri reci...
Și anotimpuri tot mai seci...
Cu primăveri tot mai pustii.

Acum... de drept m-am
pensionat -
Murdare legi m-au umilit -
Cu sufletul batjocorit,
Ajung la malul mult visat.
Furtuni am dus... noroi am dus -
Și cruci mai duc în miezul meu
-
Îi mulțumesc lui DUMNEZEU
Că pot să merg cu fruntea sus.

Și nedreptăți... și bucurii...
Și oameni răi... și oameni buni...
Aduni în viață... tot aduni...
Dar unde mergi? De unde vii?...

Un glob pe-un ram în univers...
Sunt un crâmpei de timp sau
vis...
Dintr-un astral poem nescris...
Sunt o fărâma dintr-un vers.

Destinul scrie... eu citesc...
Ce să-nțeleg dintr-un cuvânt?...
În timpul dat pe-acest pământ...
Silabisind... îmbătrânesc.
Poemul tot... nu-i dat oricui -
Eternul doar... îl știe tot -
Mă pensionează... atât mai pot...
Dar... cui îi pasă?... Nimănui.

Mă mișc mai greu... gândesc mai
greu ...
Poemul lumii se tot scrie -
Cine-am fost eu? Cine mai
știe?!...
Sunt singură în timpul meu.

De câte ori m-am pensionat?
Am ars, am ars... și-am pus iar
foc -
Și iar am ars... mergând pe loc...
Arzând și visul ce-am visat.

Acum... am tihnă... și dureri...
Mai uit... mai scriu... beau o
cafea...
În timpul tot... ce-i viața mea?
Spre ce mă-ndrept?... Spre
nicăieri.

De-acolo vin... acolo merg...
Sub cer... un vers sau un cuvânt...
Sunt doar o slovă pe pământ...
Și-o lacrimă neplânsă șterg.

Altar cu foc... altar cu scrum...
Dar încă simt în miez lumină -
Și-ntunecată... și senină...
Mi-a fost cărarea pâ-n-acum.

Și-n drum, am întrebat mereu...
Am învățat... și-am înțeles...
Că sunt doar slovă într-un vers...
Și-i mulțumesc lui DUMNEZEU.

Definitiv... m-am pensionat -
Exist...mai văd... mai scriu...
trăiesc -
Final firesc... final firesc -
Final dorit și așteptat.

Mi-i slova gata... alții scriu...
E rândul lor să ducă versul -
Mă simt un punct în universul
Lăsat, prin timp, să fie viu.

Poemul tot... e infinit -
În mersul lui... exist și eu...
Cuvânt lăsat de DUMNEZEU...
Ajuns... cu scrisul... la sfârșit...

Teona Scopos

PREOTUL TRĂILĂ GHERGA A PLECAT LA DOMNUL (1949-2022)

Duminică, 13 februarie, părintele pensionar Trăilă Gherga, fost slujitor la parohia Timișoara – Dacia, Protopopiatul Timișoara I, a plecat la Domnul. Născut în localitatea Forotic, județul Caraș-Severin, la data de 2 decembrie 1949, părintele Trăilă Gherga a urmat cursurile școlii generale în localitatea natală și pe cele ale Seminarului Teologic din Caransebeș, în perioada 1964-1969, apoi s-a înscris la Institutul Teologic de Grad Universitar din Sibiu, unde a studiat între anii 1969-1973.

La 1 septembrie 1968 s-a căsătorit cu Dorina Cozac. Un an mai târziu, la 9 noiembrie 1969, a fost hirotonit diacon, în parohia Ghilad (protopopiatul Deta), iar după șapte zile (16 noiembrie) a fost hirotonit preot în biserica parohiei Herneacova (protopopiatul Timișoara), pe seama enoriei Ferendia, încredințându-i-se spre suplinire și parohia Clopodia (1974-1975), din protopopiatul Deta.

Pentru activitatea pastorală și misionară eficientă din parohia Ferendia, părintele Trăilă Gheorghe a fost transferat la parohia Bocșa-Montană (1976). În anul 1978 i s-a încredințat slujirea de „preot misionar” al protopopiatului Reșița, fiind răsplătit, pentru strădaniile sale și pentru bunul mers al vieții eclesiale din protoierie, cu distincția de „iconom” (1979).

Din data de 1 septembrie 1981 a fost numit profesor și director la Seminarul teologic din Caransebeș, unde a predat Tipic, Liturgică și Administrația Bisericească. Acolo a învățat „din mers” regulile administrative și subtilitatea actului pedagogic și educativ. La Caransebeș s-a dovedit a fi un bun coleg și prieten cu dascălii de la acea vreme – unii mai tineri, unii colegi de generație iar alții foști profesori, care l-au îndrumat în timpul studiilor seminariale. Mai mult, în timpul mandatului său a fost pictată

biserica „Sfântul Iosif cel Nou de la Partoș”, pe atunci lăcaș destinat activităților liturgice ale Seminarului. Astfel, pentru calitățile sale umane și sacerdotale a fost onorat cu distincția de „iconom stavrofor” (1985).

În 1990, regretatul mitropolit dr. Nicolae Corneanu, în semn de prețuire, l-a numit preot-paroh la parohia Timișoara-Cetate, cu slujirea în Catedrala mitropolitană.

După ce s-au finalizat primele lucrări la biserica nou înființată a parohiei Timișoara Cetate, cu hramul „Pogorârea Sfântului Duh” (1994), a făcut parte din soborul altarului lui Hristos, alături de vrednicii preoți Jivoîn Forga și dr. Ioan Bude. În această biserică a activat până la pensionare (2015). După pensionare, părintele

Gherga, împreună cu doamna preoteasă Dorina, au fost nelipsiți de la sfintele Liturghii oficiate la biserica „Sfântul Ilie” din Timișoara (2015-2022). Prezența sa la altarul bisericii „Sfântul Ilie” nu a fost formală, ci comunitar euharistică: de fiecare dată s-a cuminecat împreună cu preoții slujitori și cu obștea credincioșilor enoriei, care îl frecventează pe Hristos Domnul și se împărtășesc cu Trupul și Sângele Lui, spre iertarea păcatelor și spre viața de veci!

În anul 2020, Editura „TIM” din Reșița a editat, în colaborare cu Biblioteca Orășenească „Tata Oancea” din Bocșa, cel de-al 53-lea volum din seria „Bocșa – istorie și cultură”, dedicat preoților și teologilor ortodocși ai locului, de ieri și de azi.

În volumul amintit este menționat și părintele Trăilă Gherga, ca unul dintre preoții destoinici și de vrednică amintire ai Bisericii Ortodoxe din Bocșa.

Trupul neînsuflețit al părintelui Trăilă Gherga a fost depus în biserica parohială cu hramul „Pogorârea Sfântului Duh”, a Parohiei Timișoara Dacia. Pentru sufletul părintelui Trăilă s-a rugat Mitropolitul Banatului, Înaltpreasfințitul Părinte Ioan, care cu o seară înainte de înmormântare a înălțat o rugăciune la căpătâiul celui plecat în veșnicie. Un sobor de preoți a oficiat slujba prohodului în data de 15 februarie, la biserica din Dacia, trupul părintelui fiind înhumat, apoi, în cimitirul parohiei Ronaț.

DUMNEZEU SĂ-L IERTE ȘI SĂ-I FACĂ PARTE ÎN LUMEA DREPTILOR SĂI!

ARHIEPISCOPIA TIMIȘOAREI ALĂTURI DE SPITALUL DE PSIHIATRIE

Spitalul de Psihiatrie din Gătaia a primit, în data de 15 februarie, o donație de mobilier și paturi de la Arhiepiscopia Timișoarei. Cele două tiruri au venit în completarea transportului de mobilier donat în decembrie 2021. Donația s-a făcut prin Fundația Filantropia Timișoara a arhiepiscopiei și cu ajutorul Fundației Diakoneo din Germania.

Spitalul de Psihiatrie Gătaia furnizează servicii medicale pentru pacienții psihiatrici, persoanele cu tulburări psihice și cele cu nevoi speciale din județul Timiș și alte patru județe limitrofe: Caraș Severin, Arad, Hunedoara.

În primăvara anului trecut arhiepiscopia a oferit mobilier și Spitalului de Psihiatrie și Măsurile de Siguranță din Jebel, unde au ajuns trei tiruri cu paturi.

SPRIJIN PENTRU BENEFICIARII CENTRULUI DE ZI „PATRIARH MIRON CRISTEA” DIN FĂGET

Centrul de Zi pentru Copii „Patriarh Miron Cristea” din Făget a avut în luna februarie Coaspeți de seamă. Oameni cu suflet mare din Lugoj au trecut pragul instituției dăruind tuturor beneficiarilor daruri constând în articole

vestimentare (căciuli, mănuși și fulare) dar și alimente neperisabile, rechizite și dulciuri, precum și câte o icoană. „Această acțiune petrecută în centrul nostru a readus din nou bucuria și zâmbetul pe buzele beneficiarilor noștri, pentru că orice ajutor este bine primit. Ținem să mulțumim tuturor celor implicați pentru gestul frumos făcut astăzi în centrul nostru și-l rugăm pe Dumnezeu să le răsplătească dragostea și osteneala”, a declarat preotul coordonator Liviu Ionuț Lacatîș.

Centrul de Zi „Patriarh Miron Cristea” al Arhiepiscopiei Timișoarei, susținut de către Consiliul Local al orașului Făget, oferă servicii pentru 25 de copii care provin din familii cu dificultăți de natură socială și economică și pentru care acest centru reprezintă „o a doua casă”. Aceștia se bucură zilnic de o masă caldă,

de activități educative, religioase, formativ-integrative, recreative și de socializare.

Centrul făgețean are misiunea de a preveni și a reduce abandonul sau eșecul școlar, precum și de a crește performanțele școlare ale elevilor aflați în situații de risc de abandon școlar, datorate,

în principal, contextului economic precar al familiei, carențelor de educație sau de instruire a părinților, prin desfășurarea de programe socio-educative și discuții cu părinții, pe marginea subiectelor cu dificultate, pentru a găsi soluția potrivită problemelor iscate.

MISIUNE ÎN PAROHIA ȘANOVIȚA

În ajunul Duminicii Întoarcerii Fiului Risipitor, Asociația Centrul Ortodox din Parohia Ortodoxă Română „Adormirea Maicii Domnului” din Lugoj, prin Centrul de zi „Sfântul Nicolae”, reprezentată de preotul Cristian Cerbu, a fost prezentă în parohia Șanovița din Protopopiatul Lugoj, păstorită de Preacucernicul Părinte Cristian Laichici.

Aici a fost identificată o familie cu cinci copii, care-și duce traiul de zi cu zi în condiții greu de imaginat. Reprezentanții asociației alături de câteva persoane, au oferit familiei respective pachete cu alimente de bază (zahăr, făină, orez, ulei, paste făinoase), conserve, produse din carne, haine și jucării pentru copii, fapt ce a trezit în sufletele părinților și ale copiilor o bucurie de nedescris.

În discuțiile purtate cu membrii familiei s-au constatat și alte neajunsuri cu care se confruntă, ceea ce ne-a motivat ca și în viitor să le acordăm

sprijinul și ajutorul nostru, expresie vie a milei și jertfei creștine.

Asociația Centrul Ortodox își desfășoară activitatea în cadrul Parohiei Ortodoxe Române

„Adormirea Maicii Domnului” din Lugoj și are ca scop sprijinirea copiilor și a familiilor nevoiașе atât din oraș, cât și din împrejurimi.

FILANTROPIE ÎN PROTOPOPIATUL LUGOJ

sunt plăcute lui Dumnezeu”, în Protopopiatul Lugoj s-a desfășurat o acțiune de întraajutorare a persoanelor aflate în situații de trai grele.

În jurul acestui proiect s-au strâns câțiva preoți cu suflet mare, câțiva credincioși care au dorit să participe activ la aceste acțiuni de întraajutorare, dar și membri Ligii Tinerilor Creștini Ortodocși din Lugoj, renumiți pentru filantropie și grija față de aproapele. Părintele protopop, împreună cu câțiva oameni de suflet, s-a deplasat la parohia Păru unde a fost identificată o familie cu mari neajunsuri. Au fost dăruite astfel alimente de bază, lucruri necesare pentru cei doi copii ai familiei, cel mic având trei luni.

Pe lângă aceste lucruri, au fost dăruite familiei și lemne, necesare încălzirii locuinței lor. În primăvară, întrucât casa se află în stare avansată de degradare, se vor efectua lucrări de renovare.

Totodată, au fost duse lemne de foc și către o alta familie cu patru copii din Lugoj, care ducea lipsă de căldură.

Urmând îndemnul Sfântului Apostol Pavel: „Iar facerea de bine și întraajutorarea să nu le dați uitării, căci astfel de jertfe

CONSFĂTUIREA PROFESORILOR DE RELIGIE DIN JUDEȚUL TIMIȘ

Diacon dr. Răzvan Emanuel Fibișan

Marti, 22 februarie, pe platforma Microsoft Teams, a avut loc Consfătuirea profesorilor de Religie din jud. Timiș. La eveniment, pe lângă profesorii de Religie ortodoxă, au participat și cadrele didactice de Religie romano-catolică, penticostală, baptistă, reformată și profesorii de Religie romano-catolică cu predare în limba maghiară.

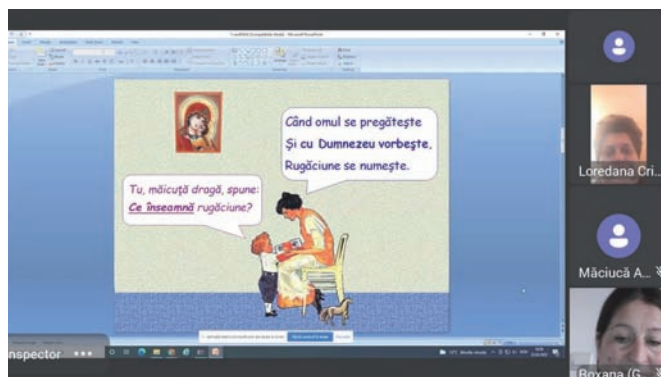
Timișoarei- Sectorul Învățământ și Activități cu Tineretul, care a transmis binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Ioan, Mitropolitul Banatului, încredințându-i, totodată, pe toți profesorii de religie de permanentă purtare de grijă a Întâistătorului eparhiei.

Obiectivul consfătuirii a fost: organizarea activității didactice la disciplina Religie, în

Evenimentul a debutat cu cuvânt de bun venit, adresat de prof. Daniela Liliana Buzatu, inspector pentru disciplina Religie, după care prof. Marin Popescu - Inspector Școlar General, Inspectoratul Școlar Județean Timiș; pr. vicar Johann Dirschl - Dieceza Romano-Catolică de Timișoara, prof. Catană Gheorghe - Consilier pentru învățământ Comunitatea Regională Penticostală Arad; pastorul Petru Buliga - Vicepreședintele Comunității Bisericii Creștine Baptiste Timișoara și Fazekas Eniko - Profesor de Religie reformată, Liceul Teoretic „Bella Bartok” Timișoara, au rostit alocuțiuni ce au evidențiat rolul Religiei în societatea contemporană. Reprezentantul Centrului eparhial a fost părintele Nichifor Tănase, consilier al Arhiepiscopiei

vederea aplicării corecte a curriculumului național bazat pe formarea competențelor elevilor și eficientizarea actului didactic prin învățarea activă. Pe ordinea de zi a întrunirii s-au aflat și următoarele puncte: Prezentarea elementelor de metodică în specialitate, în vederea aplicării corecte a curriculumului național bazat pe formarea competențelor elevilor și eficientizarea actului didactic prin învățarea activă; prezentarea Calendarului Ministerului Educației privind organizarea Olimpiadelor Naționale de Religie - etapa județeană și etapa națională; prezentarea proiectelor și concursurilor specifice disciplinei Religie, organizate la nivel județean; dezvoltarea parteneriatelor educaționale realizate la nivelul instituțiilor partenere - comunității - unităților de

învățământ - cercurilor pedagogice; prezentarea exemplelor de bună practică realizate în cadrul disciplinei Religie.

La întâlnirea profesorilor de Religie din județul Timiș, prof. Daniela Liliana Buzatu a prezentat, în PowerPoint, un referat dedicat Anului 2022, declarat în Patriarhia Română, drept Anul omagial

al rugăciunii în viața Bisericii și a creștinului, cu titlul: „Rugăciunea, convorbirea omului cu Dumnezeu”. De asemenea, a prezentat și modelul de bună practică, aplicat la clasele a II-a de la Școala Gimnazială Nr. 7 „Sfânta Maria” Timișoara, prin valorificarea fișelor de lecturi și temelor din cadrul proiectului „Cercul de lecturi religioase”.

Consfătuirea județeană a profesorilor de Religie a fost organizată și moderată de prof. Daniela Liliana Buzatu, inspector pentru disciplina Religie, de la Inspectoratul Școlar Județean Timiș, în colaborare cu Arhiepiscopia Timișoarei, Dieceza Romano-Catolică de Timișoara, Comunitatea Bisericii Creștine Baptiste, Comunitatea Regională Penticostală Arad, Societatea Biblică Interconfesională România și Școala Gimnazială Nr. 7 „Sfânta Maria” Timișoara.

LANSAREA VOLUMULUI „ISTORISIRE DESPRE VIEȚILE MONAHILOR DIN EGIPT”

Dialoguri livești
cu Dragoș Mîrșanu

1

Participă:
Daniel Lemeni
(Facultatea de Litere,
Istorie și Teologie,
Universitatea de Vest
din Timișoara)
Bogdan Tătaru-Cazaban
(Institutul de Istorie
a Religiiilor,
Academia Română)

**Joi 24 februarie 2022,
ora 18:00,
eveniment transmis în direct
de portalul www.doxologia.ro**

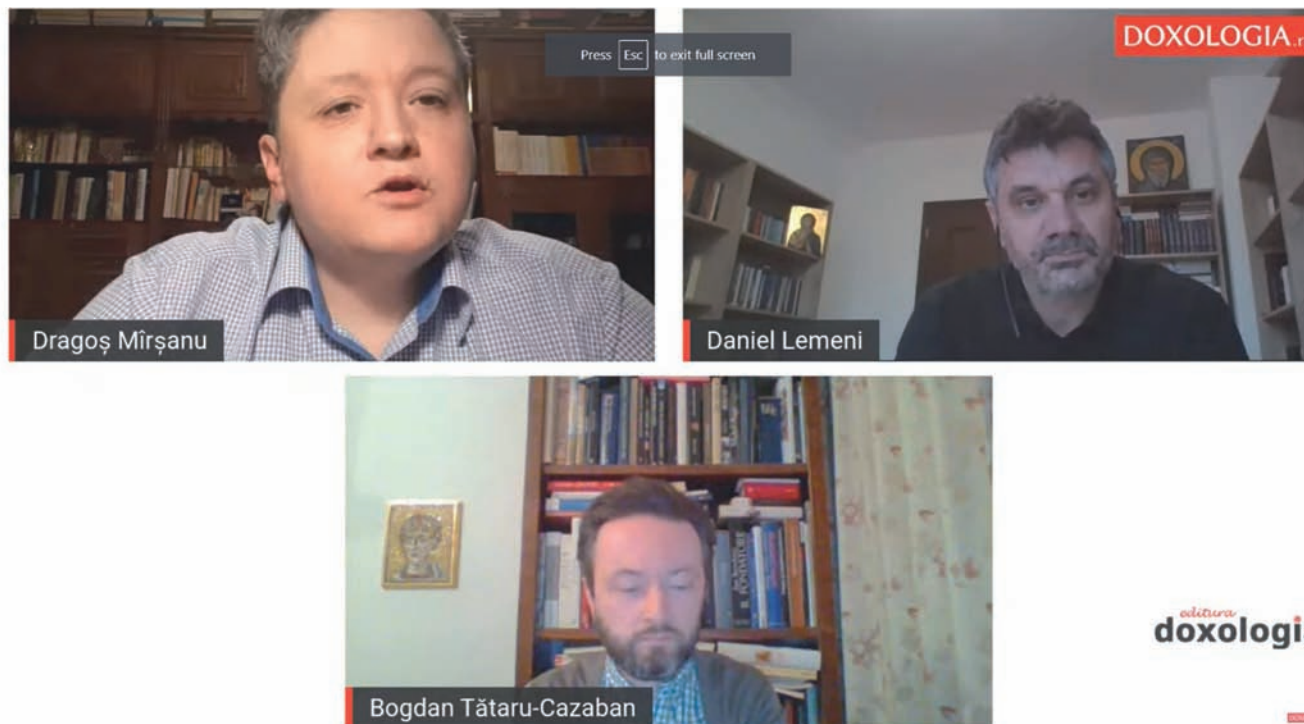
**La școala Părinților
pustiei egiptene:
despre sfințenie,
asceză și viața
duhovnicească**

O discuție prilejuită de
apariția volumului:
***Istorisire despre
viețile monahilor
din Egipt***

Un proiect al Departamentului de Valorizare a Tezaurului Patristic (Arhiepiscopia Iașilor)
în colaborare cu

Joi, 24 februarie, a avut loc lansarea unui remarcabil text din literatura monahală timpurie: *Istorisire despre viețile monahilor din Egipt* (traducere de Ovidiu Sferlea, ediție îngrijită, studiu introductiv, note, glosar și bibliografie de Daniel Lemeni, Editura Doxologia, Iași, 2021), un eveniment la care au participat lect. dr. Daniel Lemeni de la Facultatea de Litere, Istorie și Teologie din cadrul Universității de Vest din Timișoara și domnul Bogdan Tătaru-Cazaban, cercetător la Institutul de Istoria Religiei din cadrul Academiei Române din București. Această întâlnire, desfășurată în mediul online, a fost moderată de domnul Dragoș Mîrșanu, coordonatorul seriei *Historia Christiana* a Editurii Doxologia.

Pe lângă o discuție aplicată pe marginea cărții, invitații au abordat mai multe aspecte despre fenomenul monahismului timpuriu, dar și problema arzătoare legată de relevanța vieții duhovnicești pentru omul de azi.

CERC DE LIMBĂ GREACĂ VECHĂ, LA TIMIȘOARA

Departamentul de Teologie din cadrul Facultății de Litere, Istorie și Teologie a Universității de Vest din Timișoara, organizează, cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Ioan, un cerc în cadrul căruia se vor desfășura cursuri de inițiere în limba greacă veche. Primul curs a avut loc Joi, 24 februarie, în sala de conferințe

a Centrului Educațional „Antimis” din cadrul Parohiei Timișoara Fabric Vest. Au participat mai mulți studenți de la Teologie, dar și de la alte facultăți (Drept, Istorie, etc.), precum și cadrele didactice din cadrul Facultății de Litere, Istorie și Teologie, implicate în inițierea, organizarea și derularea acestui proiect de anvergură: lect. univ. dr. Daniel Lemeni, pr. conf. univ. dr. Constantin Jinga și pr. lect. univ. dr. Adrian Covan.

Cursurile sunt predate de doamna prof. Monica Ghera de la Liceul Ortodox „Sfântul Antim Ivireanul” din Timișoara și se vor desfășura, săptămânal, în sala de conferințe a Centrului Educațional „Antimis” din cadrul Parohiei Timișoara Fabric Vest, str. Ștefan cel Mare, nr. 46. Pe lângă familiarizarea și învățarea limbii grecești, cercul își propune să dezbată și să analizeze diverse texte din Sfânta Scriptură, dar și din literatura ascetică timpurie (Apophtegmata Patrum, Vita Antonii, Historia Monachorum in Aegypto, Historia Lausiaca ș.a).

ACTIVITĂȚI CULTURAL-EDUCAȚIONALE PENTRU ELEVII SEMINARIȘTI

Elevii seminariști din clasa a XII-a de la Colegiul Național Pedagogic „Carmen Sylva” din Timișoara au participat, în luna februarie, la o serie de activități cultural-educative, organizate de diaconul prof. dr. Răzvan Emanuel Fibișan.

oferirea constantă de rechizite școlare, necesare pentru buna desfășurare a actului educațional. Au fost dezbătute diverse subiecte legate de darul tinereții, de mărturisirea credinței prin propria viață, de solidaritate și comuniune, etc.

Tot cu prilejul acestei zile s-a organizat

Ziua Internațională a Tineretului Ortodox

Prima activitate educațională a fost dedicată omagierii *Zilei Internaționale a Tineretului Ortodox*. Elevilor li s-a prezentat istoria și semnificația acestei zile, ce a fost instituită în 1992 de *Syndesmos* (Organizația Mondială a Tineretului Ortodox), în cadrul celei de a 14-a Adunări Generale a organizației. Totodată, li s-a adus la cunoștință și faptul că, Biserica Ortodoxă Română se alătură familiei și școlii în formarea tinerelor generații, inclusiv prin întâlnirile anuale ale tinerilor ortodocși din întreaga lume (de la Baia Mare – 2013 și 2014, Cluj-Napoca – 2015, București – 2016, Iași – 2017, Sibiu – 2018, Craiova – 2019), prin taberele de tineret, prin pelerinajele și bursele de studiu, precum și prin

și Concursul „Tinerii – prezentul și viitorul Bisericii”, în cadrul căruia elevii au elaborat câte un eseu ce a evidențiat următoarele aspecte: relația dintre tineri și Biserică; importanța tinerilor pentru activitatea liturgică și filantropică a Bisericii; rolul activ pe care îl are Biserica în viața tinerilor; misiunea catehetică a Bisericii, printre tineri, în universul internetului.

Activitatea cultural-educativă dedicată *Zilei Internaționale a Tineretului Ortodox* a avut următoarele scopuri: cultivarea solidarității printre/între tinerii ortodocși; creșterea nivelului respectului și prețuirii față de tinerii Bisericii Ortodoxe din țară și de pretutindeni -

tineri care, în pofida unui context ostil, rămân statornici și în legătură cu viața Bisericii –; valorificarea darului tinereții și credinței în comunitatea parohială și în societatea contemporană.

Ziua Națională a lecturii

Întrucât lectura religioasă îndeamnă la introspecție, angajând valori formativ-educative în acord cu valorile creștine, dar și influențând, în mod pozitiv, comportamentul elevilor și dezvoltarea virtuților creștine, elevii teologi timișoreni au participat marți, 15 februarie, cu prilejul „Zilei Naționale a lecturii”,

la cercul de lectură religioasă și patristică „Părinții Bisericii – învățătorii noștri”, organizat de profesorii Răzvan Fibișan și Anișoara Sașu.

Activitatea, în cadrul căreia fiecare elev a lecturat în limba română sau în greacă câte un fragment dintr-o carte cu caracter religios sau patristic, a avut următoarele scopuri: de a promova și încuraja lectura în rândul tinerilor, știind că lectura este un mijloc de comunicare a valorilor culturii universale; de a cunoaște cele mai semnificative titluri ale tezaurului literaturii patristice; de a stimula „gustul” pentru lectura patristică filocalică, de zidire sufletească; de a îmbogăți viața morală a tinerilor, știut fiind faptul că, Sfinții Părinți ai Bisericii, ca mari păstori de suflete, au fost îndrumători duhovnicești pentru generații succesive de creștini; precum și de a crește interesul și de a dezvolta capacitatea pentru reflecția teologică. La finalul cercului de lectură a fost organizat și Concursul „Vorbește, Domane, căci robul tău ascultă!”, în cadrul căruia elevii seminariști au descris și enumerat cărțile lecturate atât din literatura patristică și filocalică, cât și din literatura română și universală.

ACTUALITATEA EPARHIALĂ

BINECUVÂNTAREA LUCRĂRILOR DE RENOVARE DE LA PARACLISUL „SFÂNTA MARIA” DIN IOSEFIN

În Duminica a XXXIII-a după Rusalii, a Vameșului și Fariseului, Părintele Mitropolit Ioan al Banatului a poposit în mijlocul credincioșilor cu deficiențe de auz și vorbire de la Parohia Timișoara-Iosefin. Sfânta Liturghie a fost oficiată de părintele vicar Ionel Popescu, împreună cu preoți slujitori de la Centrul eparhial și cu preotul Eugen Bendariu, care a tradus-o în limbajul mimico-gestual.

Înaltpreasfinția Sa a binecuvântat apoi lucrările de renovare realizate, în ultimele luni, la paraclisul „Sfânta Maria” din demisolul bisericii parohiale, precum și iconostasul cu care a fost înzestrat acest paraclis.

Cuvântul de învățătură a fost rostit de către Părintele Mitropolit Ioan, care a explicat pericopa evanghelică de la Luca, capitolul 18, 10-14, în care ni se relatează pilda Vameșului și Fariseului. Înaltpreasfinția Sa a subliniat smerenia vameșului, ca fiind normativă pentru fiecare credincios

angajat responsabil în pelerinajul spre Împărăția Lui Dumnezeu.

De asemenea Chiriarhul a făcut referire la lucrările de renovare săvârșite la biserică: „Mulți credincioși au contribuit la mozaicurile acestea și la tot ce s-a realizat pentru buna desfășurare a slujbelor. Mulțumim și celor care au donat o icoană, dar și celor care au donat o pietricică de mozaic pentru a se finaliza aceste lucrări de înfrumusețare a casei lui Dumnezeu, și în felul

acesta să putem să ne rugăm cu evlavie Domnului nostru Iisus Hristos”, a precizat Părintele Mitropolit Ioan.

Parohia Timișoara – Iosefin este implicată în multe proiecte filantropice și sociale, care prin purtarea de grijă a părintelui paroh Ionel Popescu vin în ajutorarea multor semeni aflați în nevoi.

Comunitatea persoanelor cu dizabilități de auz și vorbire din Timișoara a luat ființă în anul 2001, cu binecuvântarea vrednicului de pomenire Mitropolit Nicolae Corneanu și cu sprijinul Parohiei Timișoara-Iosefin. De atunci și până în prezent credincioșii acestei comunități sunt păstoriți de către părintele Eugen Bendariu, care oficiază toate slujbele în duminici și sărbători,

precum și botezuri, cununii, înmormântări și parastase. Din comunitatea de la Parohia Timișoara- Iosefin fac parte toți credincioșii cu deficiențe de auz și vorbire din Timișoara și din parohiile limitrofe.

Din anul 2011, prin purtarea de grijă a părintelui paroh și a Consiliului Parohial, serviciile liturgice, pentru credincioșii cu deficiențe de auz și vorbire sunt oficiate în Paraclisul „Sfânta Maria”, situat la demisolul bisericii cu hramul „Nașterea Maicii Domnului”. La sfârșitul sinaxei euharistice din această duminică, credincioșii prezenți în număr mare au primit daruri din partea Părintelui Mitropolit Ioan și a comunității parohiale din Iosefin.

ACȚIUNE DE CURĂȚENIE ȘI IGIENIZARE ÎN GARNIZOANA LUGOJ

Militarii Batalionului 183 Artilerie Mixtă „General Ion Dragalina” au întreprins o acțiune de voluntariat menită a igieniza urbea de pe Timiș, în special insula ce leagă cele două maluri ale râului ce străbate orașul,

încercând să mențină curată natura lăsată de Dumnezeu.

Ampla acțiune de curățenie, avea să mobilizeze mulți participanți, de la elevi la persoane mai în

vârstă dornice să redea orașului strălucirea de altă dată.

Acțiunile de ecologizare a insulei sunt parte a proiectelor „Lugojenii își îngrijesc insula!” (Asociația Verde de Banat), „Punem insula pe hartă” (Grup Civic de Inițiativă Locală) și „Oameni pe Insulă” (Asociația Alternativei Sportive), finanțate prin Fondul pentru un viitor mai bun în comunități Lugoj. Proiectele vizează reamenajarea spațiului, astfel încât insula să devină un punct de atracție principal pentru lugojeni și nu numai.

UN NOU NUMĂR AL REVISTEI „ARHANGHELUL”

A apărut primul număr pe 2022, al revistei de cultură și religie rurală „Arhanghelul” din Birda. În acest număr se continuă două studii, primul de memorialistică „Din amintirile unui colonist din Gătaia (XIV)”, semnat de prof. Iosif Marius Circa și celălalt de teologie, „Actualitatea îndemnului «Înapoi la Sfinții Părinți!», de părintele lect. univ. dr. Marius Florescu în rubricile „Restituiri” și „Documentar”.

Pagina de literatură găzduiește un alt studiu care va apărea sub forma unui serial și în celelalte numere de anul acesta, „Monografia existenței umane în romanul românesc interbelic” iscălit de prof. Manuela Matits, directorul adjunct al Școlii Gimnaziale din Săcălaz, jud. Timiș.

Prof. univ. Mirela-Ioana Dorcescu semnează o recenzie la volumul Credință. Educație și Tradiție. Lucrările Colocviilor revistei „Arhanghelul”. Volumul a fost considerat „O mirabilă zidire intelectuală și religioasă” (p. 8-9).

Tot în cuprinsul revistei, cititorii întâlnesc alte trei rubrici: „Tinere condeie”, „Cronica parohială” și „Editorial”.

Revista poate fi lecturată accesând link-ul: <https://www.scribd.com/document/559359016/Arhanghelul-2022-nr-1-41-2022>

Editorial:

Raport de activitate al Parohiei Birda pe anul 2021

Parohia Birda face parte din parahiile arondate Protopopiatului Deta și este o parohie de categoria a II-a rurală, cu biserică parohială, capelă filială, casă parohială, capelă mortuară, două cimitire confesionale și teren arabil. Conform Conscriptiei parohiale, comunitatea creștin-ortodoxă din parohie numără 209 familii, 160 în parohie și 49 în filiale cu 428 credincioși din care în parohie sunt 351 persoane și în filiale, 77 persoane.

Planul cadru al activităților religioase, culturale și filantropice a fost dedicat Anului omagial al pastorației românilor din afara României și Anului comemorativ al celor adormiți în Domnul; valoarea liturgică și culturală a cimitirelor, și a presupus desfășurarea de activități în biserică și on-line prin blogul Parohiei și pagina destinată catehezei intitulată „Hristos împărtășit copiilor”.

Activitatea religioasă pastorală:

În cursul anului, atât în biserică parohială cu hramul „Nașterea Maicii Domnului”, cât și în capela filială cu hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” au fost oficiate slujbe în Duminici și sărbători, fie cu prilejuri speciale cum a fost Ziua Culturii Române (15 ianuarie), Ziua Unirii Principatelor Române (24 ianuarie),

Deportarea în Bărăgan (19 iunie), Ziua națională de conștientizare a violenței împotriva creștinilor (15 august), Duminica românilor migranți (22 august), Începutul anului bisericesc (1 septembrie) și Ziua Națională a României (1 decembrie).

În cazul praznicelor și sărbătorilor bisericești a fost oficiată Slujba Privegherii (Vecernia unită cu Litia și Utrenia) și Sfânta Liturghie. Iar în Duminici a fost oficiată Vecernia în Ajun, urmată de Utrenie, Sfânta Liturghie și Vecernie (seara).

Pe timpul Postului Paștilor au fost săvârșite slujbe religioase după cum urmează: Canonul cel Mare (în prima săptămână a Postului), Liturghia Darurilor mai înainte sfințite (miercură și vinerea), pomenirea morților și slujba Denilor (14; 16 aprilie și în Săptămâna Mare).

În Postul Adormirii Maicii Domnului a fost oficiat zălnic slujba Acatistului / Paraclisului Maicii Domnului, în Ajun a fost săvârșit Prohodul Maicii Domnului după Vecernie și înainte de Utrenie.

Sărbătorirea hramului bisericilor a fost un moment deosebit, la Nașterea Maicii Domnului (8 septembrie) și Soborul Sfinților Arhangheli

Mihail și Gavriil (8 noiembrie).
Pr. Valentin Bugariu
(Continuare în p. 6)

AGENDA ÎNALTPREASFÎNȚITULUI PĂRINTE IOAN, MITROPOLITUL BANATULUI

1 februarie 2022

A primit pe doamna prof. Adina Mic, de la Școala Gimnazială din Saravale;
A primit pe preotul misionar Florin Avram, de la Penitenciarul de Maximă Siguranță Timișoara;
A primit pe preotul Ștefan Mezin, responsabilul Atelierului de lumânări, al Arhiepiscopiei Timișoarei.

2 februarie 2022

De praznicul împărătesc al Întâmpinării Domnului a oficiat Sfânta Liturghie la catedrala mitropolitană.

3 februarie 2022

A primit pe preotul paroh Sebastian Drăgan, de la parohia Mâtnicu Mic, din protopopiatul Făget, dimpreună cu protopopul locului, preotul Dorin Covaci;
A primit pe preotul paroh Gheorghe Covaci, de la parohia Cenad, din protopopiatul Sânnicolau Mare, dimpreună cu protopopul locului, preotul Marius Podereu;
A primit pe domnul ing. Ruben Lațcău, viceprimarul Municipiului Timișoara;
A primit pe domnul Virgil Moraru, din Iași;
A primit pe jurnalistul Dragoș Boța, de la Pressalert Timișoara.
A vizitat parohia Temerești, din protopopiatul Făget, spre a se stabili locul unde va fi construită noua capelă funerară a parohiei.

6 februarie 2022

A participat la Sfânta Liturghie la parohia Variaș, din protopopiatul Sânnicolau Mare.

7 februarie 2022

A primit pe preotul Ionuț Furdean, protopopul Oficiului protopopesec Lugoj;
A primit pe preotul paroh Ioan Sălván, respectiv preotul coslujitor Mihai Venter, de la parohia Giarmata, din protopopiatul Timișoara II.

8 februarie 2022

A primit pe preotul paroh Petru Alexa, de la parohia Jimbolia, din protopopiatul Timișoara I;
A primit pe preotul paroh Caius Andrașoni, de la parohia Ghiroda Veche, din protopopiatul Timișoara II;
A primit pe preotul misionar Dorian Opreșoni, de la Spitalul de Boli Infecțioase "Victor Babeș", din Timișoara;
A primit pe preotul paroh Gheorghe Ștefan, de la parohia Bucovăț, protopopiatul Timișoara II;
A vizitat șantierul de la parohia Moravița, din protopopiatul Deta, unde se ridică noua biserică parohială;
A vizitat parohia Bucovăț, din protopopiatul Timișoara II, unde s-a întâlnit cu preotul paroh Gheorghe Ștefan și membrii Consiliului parohial, pentru rezolvarea unei probleme administrative.

9 februarie 2022

A primit pe domnul avocat Cosmin Tabără, viceprimarul Municipiului Timișoara;

A primit pe preotul paroh Cristian Preian, de la parohia Uihei, din protopopiatul Sânnicolau Mare;

A primit pe domnul arhitect Dan Radosav, din Timișoara;

În după-amiaza zilei a sfințit crucile cele noi, la filia Clarii Vii a parohiei Jimbolia, din protopopiatul Timișoara I, ce se vor așeza pe capela nou amenajată în filie;

S-a întâlnit la sediul Primăriei Gottlob, cu domnul ing. Gheorghe Nastor, primarul localității;

A vizitat parohia Periam, din protopopiatul Sânnicolau Mare.

10 februarie 2022

S-a întâlnit la sediul Primăriei Ghiroda Veche, cu domnul Ionuț Stănușoiu primarul localității;

A vizitat parohia Orțișoara, din protopopiatul Timișoara I.

11 februarie 2022

A semnat actul notarial de donație a unui teren în localitatea Dumbrăvița, unde urmează a se construi o nouă biserică parohială și un nou complex parohial;

A stabilit împreună cu preotul paroh și Consiliul parohial din Betausen, locul unde se va construi un paraclis.

13 februarie 2022

A participat la Sfânta Liturghie în demisolul bisericii parohiei Iosefin, oficiată în limbaj mimico-gestual, pentru credincioșii cu deficiențe de auz și vorbire, din Timișoara, la finalul căreia a binecuvântat iconostasul cel nou și lucrările de amenajare a paraclisului „Sfânta Maria”, a parohiei în cauză.

14 februarie 2022

A primit pe stavrofora Filoteia Nistor, stareța mănăstirii Luncaii de Sus, din protopopiatul Făget.

16 februarie 2022

A participat la ședința Adunării Naționale Bisericești, desfășurate la Palatul Patriarhiei din București.

17 februarie 2022

A participat la ședința de lucru a Sfântului Sinod, desfășurată la Palatul Patriarhiei din București.

20 februarie 2022

A oficiat Sfânta Liturghie la catedrala mitropolitană.

21 februarie 2022

A primit pe preotul paroh Ioan Cerbu, de la parohia „Adormirea Maicii Domnului”, din Lugoj, dimpreună cu preotul coslujitor Cristian Cerbu;

A primit pe preotul paroh Claudiu Subescu, de la parohia Criciova, din protopopiatul Lugoj;

A vizitat parohiile Criciova, Jdiora și Chizătău din protopopiatul Lugoj;

A cercetat o familie nevoiașă din localitatea Șanovița, preocupându-se de achiziționarea unei case în localitate, pentru cei în cauză.

22 februarie 2022

A primit pe domnul ing. Gheorghe Nastor, primarul localității Gottlob;

A primit pe preotul paroh Marius Șonea, de la parohia Giroc, din protopopiatul Timișoara I;

A primit pe doamna prof. Alina Bogoevici, de la Colegiul Național Bănățean „Coriolan Brediceanu”, din Lugoj;

A primit pe preotul paroh Gheorghe Florea, de la parohia Ghilad, din protopopiatul Deta;

A primit pe preotul paroh Cristian Preian, de la parohia Uihei, din protopopiatul Sânnicolau Mare;

A primit pe domnul ing. Culiță Chiș, directorul Direcției Tehnice, din Primăria Municipiului Timișoara;

A primit pe preotul conf. univ. dr. Constantin Jinga, de la Facultatea de Teologie din Timișoara;

A vizitat parohia Tormac, din protopopiatul Deta.

23 februarie 2022

A primit pe preotul Florin Oltean, consilier cultural la Episcopia românilor ortodocși din Ungaria;

A primit pe doamna prof. Liliana Laichici, director Centrului de Cultură și Artă a județului Timiș;

A primit pe domnul prof. Lucian Trifonescu, primarul localității Banloc;

A primit pe preotul paroh Ioan Mezinca, de la parohia Timișoara Steaua, din protopopiatul Timișoara I;

A primit pe preotul paroh Radu Alecu, de la parohia Sânnandrei, din protopopiatul Timișoara I;

A primit pe preotul coslujitor Marius Mircia, de la parohia Timișoara Ronaț, din protopopiatul Timișoara I.

24 februarie 2022

A primit pe doamna prof. Adela Panait, directorul Liceului Teologic Ortodox „Sfântul Antim Ivireanul”, din Timișoara;

A primit pe domnul ec. dr. Mihai Ritivoiu, prefectul județului Timiș, dimpreună cu domnul prof. dr. Sorin Ionescu, subprefectul județului Timiș;

S-a întâlnit în localitatea Găvojdia cu părintele Petru Rosoca, protopopul ucrainean al Lugojului, în vederea găsirii unor posibile spații de locuit, pentru refugiații ucraineni, ce ar ajunge în județul Timiș.

25 februarie 2022

A primit pe doamna prof. Nadia Baloteanu din Timișoara;

A primit pe preotul paroh Nicolae Dale, de la parohia Beregsău Mare, din protopopiatul Timișoara I;

A vizitat parohia Secaș și filiile Crivobara și Vizma, din protopopiatul Lugoj.

26 februarie 2022

A vizitat mănăstirea „Izvorul Miron”, Românești, din protopopiatul Făget.

27 februarie 2022

A participat la Sfânta Liturghie la catedrala mitropolitană.

28 februarie 2022

A primit pe domnul Ioan Goia, directorul Societății Metropolitane de Transport Timișoara, din cadrul Primăriei Municipiului Timișoara.

*A consemnat Preotul Marius Sfercoci,
Inspector eparhial*